

**Atsinaujinančių energijos išteklių
inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje
specialiojo plano koregavimas**

SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS

PLANAVIMO ORGANIZATORIUS:	Ukmergės r. savivaldybės administracijos direktorius
SPECIALIOJO PLANO RENGĖJAS:	UAB „ARDYNAS“

2025 m.

TURINYS

1.	BENDRA INFORMACIJA	2
1.1	Planavimo organizatorius	2
1.2	Specialiojo plano rengėjas	2
1.3	Plano pavadinimas	2
1.4	Planavimo pagrindas	2
1.5	Planavimo tikslai ir uždaviniai	2
1.6	Planavimo sąlygos	3
1.7	Plano sąsajos su kitais planais ir programomis	4
2.	SPRENDINIAI	5
2.1.	Veikla, numatoma planuojamoje teritorijoje	5
2.2.	Esamas teritorijos naudojimas	5
2.3.	Krašto apsaugos reikalavimai vėjo elektrinių plėtrai	10
2.4.	Planuojamos teritorijos situacija vertinamų objektų atžvilgiu	11
3.	GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR JŲ VERTINIMAS	13
3.1.	Poveikis visuomenės sveikatai	13
	Gyvenamoji aplinka	13
	Triukšmas	14
	Šešėliavimas	15
	Elektromagnetinė spinduliuotė	15
	Infragarsas	15
3.2.	Poveikis saugomoms teritorijoms	16
3.3.	Poveikis augalijai, gyvūnijai, bioįvairovei	17
	Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės	17
	Saugomos gyvūnų ar augalų rūšys	17
	Miškai, kertinės miško buveinės (KMB)	17
3.4.	Poveikis žemės gelmėms, vandeniui	20
	Naudingos iškasenos	20
	Požeminis vanduo	20
	Paviršiniai vandens telkiniai ir apsaugos zonos	21
3.5.	Poveikis kultūros paveldui	23
3.6.	Poveikis kraštovaizdžiui	24
3.7.	Poveikis ekonominei aplinkai, materialiajam turtui	28
3.8.	Priemonės, numatytos neigiamų pasekmių aplinkai prevencijai vykdyti, pasekmėms sumažinti ar kompensuoti	29
3.9.	Reikalavimai planuojamai S-9/SV teritorijai	30
4.	Teritorijų planavimo dokumento rengimui taikomi teisės aktai	32
5.	PRIEDAI	33
	1 priedas. Planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių statybos ir eksploatacijos poveikio kraštovaizdžiui vertinimo ataskaita. Planuojamos ūkinės veiklos vieta: Ukmergės r. sav., Pivonijos sen. Ataskaitos rengimo vadovas krašt. arch. dr. Jonas Abromas, 2024.	33
6.	GRAFINĖ DALIS	33
	1. Sprendiniai. Pagrindinis brėžinys M1:5 000 – 1 lapas;	33
	2. Sprendiniai. Esamos inžinerinės infrastruktūros brėžinys M1:2500 - 1 lapas.	33

1. BENDRA INFORMACIJA

1.1 Planavimo organizatorius

Įmonės pavadinimas: Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktorius,
Įmonės kodas: 111107563
Adresas: Kęstučio a. 3, Ukmergė, el.paštas: priimamasis@ukmerge.lt

Kontaktinis asmuo: Aldona Tijūnelienė,
Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus vyr. specialistė
tel.+370 618 47040; el.paštas: a.tijuneliene@ukmerge.lt

1.2 Specialiojo plano rengėjas

Įmonės pavadinimas: UAB "Ardynas"
Įmonės kodas: 133884372
Adresas: Gedimino g. 47, LT-44242 Kaunas
www.ardynas.lt
Kontaktinis asmuo:
Teritorijų planavimo vadovė: Zita Labanauskienė
Tel: +370 616 86916; el. paštas: z.labanauskiene@ardynas.lt

1.3 Plano pavadinimas

Atsinaujinančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano koregavimas.

1.4 Planavimo pagrindas

Specialiojo plano rengimo pagrindas yra:

- Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimas Nr. 7-83 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo vėjo jėgainių ir saulės elektrinių įrengimui Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano koregavimo ir planavimo tikslų nustatymo“;
- Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. gegužės 9 d. įsakymas Nr.13-547 „Dėl atsinaujinančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano koregavimo proceso organizavimo ir planavimo darbų programos patvirtinimo“;
- Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024 m. rugsėjo 18 d. įsakymas „Dėl techninės klaidos ištaisymo Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2024-05-09 įsakyme Nr.13-547 „Dėl atsinaujinančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano koregavimo proceso organizavimo ir planavimo darbų programos patvirtinimo“.

1.5 Planavimo tikslai ir uždaviniai

Planavimo tikslas: koreguoti Specialiajame plane nurodytoje 209,63 ha ploto S-9/SV zonoje, esančioje Ukmergės r. sav., Pivonijos sen. (toliau – Teritorija), numatytą vėjo elektrinių aukštį.

Planavimo uždaviniai: sudaryti sąlygas šioje Teritorijoje suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus, aprūpinant vartotojus energijos ištekliais; išnagrinėti Teritorijoje ilgalaikes vėjo jėgainių ir saulės elektrinių plėtros kryptis, siekiant užtikrinti saugų ir patikimą gaunamos elektros tiekimą vartotojams mažiausiomis sąnaudomis bei

neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai; koreguoti vėjo jėgainių ir saulės energijos parkų statybai tinkamas vietas Teritorijoje, įvertinant šių teritorijų naudojimo, tvarkymo, apsaugos aspektus, kitus reikalavimus; pateikti priemones, užtikrinančias gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio tvarkymą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo objektų savitumo išsaugojimą; įvertinti Teritorijos urbanistinę struktūrą; užtikrinti darnią alternatyvios energijos šaltinių plėtrą – numatyti vėjo jėgainių ir saulės energijos parkų statybos plėtros sprendinius, kurie nesukeltų pavojaus Teritorijos aplinkai ir čia gyvenantiems žmonėms; numatyti Teritorijos aplinkos ir visuomenės sveikatos apsaugos priemones ir apribojimus.

1.6 Planavimo sąlygos

Planavimo sąlygos išdavė:

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas	Išdavimo data ir Nr.
1.	Ukmergės rajono savivaldybės administracija	2024-06-10 Nr. REG334350
2.	Aukštaitijos saugomų teritorijų direkcija	2024-06-03 Nr. REG332888
3.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija	2024-06-18 Nr. REG20355878
4.	LITGRID, AB	2024-06-04 Nr. REG333106
5.	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos	2024-06-20 Nr. REG20433068
6.	Lietuvos kariuomenė	2024-06-04 Nr. REG333126
7.	Akcinė bendrovė "Via Lietuva"	2024-05-29Nr.REG332210
8.	Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos	2024-06-03 Nr.REG332473
9.	Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos	2024-05-31 Nr.REG332674
10.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie LR VRM	2024-06-03 Nr. REG333041
11.	Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos	2024-08-26 Nr.REG22546172
12.	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija	2024-10-15 Nr.REG24660819
13.	Viešoji įstaiga "Plačiajuostis internetas"	2024-05-29 Nr.REG332219
14.	AB "Energijos skirstymo operatorius"	2024-05-29 Nr.REG332246
15.	Valstybinė miškų tarnyba	2024-05-29 Nr.REG332263
16.	Telia Lietuva, AB	2024-12-09 Nr.REG27207855
17.	Uždaroji akcinė bendrovė "Ukmergės vandenys"	2024-08-21 Nr.REG22304292

1.7 Plano sąsajos su kitais planais ir programomis

Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje, į kurią patenka planuojama teritorija, galiojantys teritorijų planavimo dokumentai:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 (T00087007);
- Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2024-04-25 d. sprendimu Nr.7-129 (T00090810);
- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2019-01-31 d. sprendimu Nr. 7-14 (T00083123);
- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo koregavimas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2024-03-04 d. sprendimu Nr.7-54 (T00090570);
- Širvintos valstybinio kraštovaizdžio draustinio tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-03-08 d. įsakymu Nr. D1-169 (T00078103);
- Ukmergės rajono šilumos ūkio specialiojo plano keitimas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2023-10-25 d. sprendimu Nr. 7-127 (T00089986);
- Atsinaujinančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialusis planas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2023-03-30 d. sprendimu Nr. 7-57 (T00089042);
- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialusis planas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2014-12-19 d. sprendimu Nr. 7-329 (T00074610);
- Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo planas, patvirtintas LR aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703 (T00077225);
- LR teritorijų, kuriose gali būti ribojami vėjo elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai, žemėlapis, patvirtintas 2016-02-15 d. Lietuvos kariuomenės vado įsakymu Nr. V-217;
- Ukmergės rajono dviračių trasų specialusis planas, patvirtintas 2014-08-28 d. Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-209;
- Ukmergės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir plėtros specialusis planas, patvirtintas 2009-08-20 d. Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-173;
- Ukmergės rajono savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo tinklų schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2009-06-01d. įsakymu Nr. ĮV-290.

2. SPRENDINIAI

Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. 7-83 „Dėl Atsinaujančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo vėjo jėgainių ir saulės elektrinių įrengimui Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano koregavimo ir planavimo tikslų nustatymo“ atliekamas Atsinaujančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano, patvirtinto Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2023-03-30 d. sprendimu Nr. 7-57 (T00089042), koregavimas. Koreguojamo specialiojo plano apimtis, tikslai bei reikalavimai nustatyti Planavimo darbų programoje, teritorijų planavimo dokumentų rengimui aktualiuose teisės aktuose.

2.1. Veikla, numatoma planuojamoje teritorijoje

Koreguojant specialųjį planą, Specialiajame plane nurodytoje 209,63 ha ploto S-9/SV zonoje, esančioje Ukmergės r. sav., Pivonijos sen. (toliau – planuojama teritorija), panaikinamas 30 m vėjo elektrinių aukščio apribojimas bei nustatomas vėjo elektrinių aukštis iki 120 m. Vėjo elektrinių aukštis nustatytas įvertinus esamos būklės analizės rezultatus, poveikį kraštovaizdžiui, kultūros paveldo objektams, gyvenamosioms teritorijoms, gamtinės aplinkos komponentams. Buvo atlikta *Planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių statybos ir eksploatacijos poveikio kraštovaizdžiui vertinimo ataskaita* (ataskaitos rengimo vadovas kraštotvarkos architektas dr. Jonas Abromas), parengtas strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau – SPAV) atrankos dokumentas. Įvertinus SPAV subjektų išvadas, planavimo organizatorius priėmė sprendimą SPAV neatlikti.

Potencialių investuotojų iniciatyva S-9/SV zonoje (Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Miliukų viensėdyje bei Miliučiznos kaime, šešiuose žemės ūkio paskirties žemės sklypuose buvo atlikta atranka dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (toliau Atranka dėl PAV) – šešių vėjo elektrinių iki 3 MW galingumo statybai. Atliekant Atranką dėl PAV buvo vertinamos vėjo elektrinės, kurių techniniai parametrai: stiebo aukštis nuo 82 iki 120 m (išskyrus vėjo elektrinę Nr. 4, kur stiebo aukštis iki 82 m), rotorius iki 82 m, sklaidžiamas triukšmo dydis iki 104 dBA. Suminė šešių vėjo elektrinių galia - iki 18 MW.

Vadovaujantis PAV įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi ir atsižvelgus į išdėstytus motyvus Aplinkos apsaugos agentūra 2023-02-01 priėmė atrankos išvadą Nr.(30-2)-A4E-1137, kad planuojamai ūkinei veiklai – šešių vėjo elektrinių Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Miliukų vs., Miliučiznos k., statybai ir eksploatacijai – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

2.2. Esamas teritorijos naudojimas

Koreguojamo specialiojo plano teritorijoje šiuo metu galioja Ukmergės r. savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo¹ sprendiniai. Planuojama teritorija patenka į žemės ūkio teritorijų funkcinę zoną (Z1)² bei į numatomą pramonės ir sandėliavimo zoną (P1.2)³, kuri išskiriama kaip neprioritetinės plėtros teritorija (žr.1 pav.).

Planuojama teritorija vakarinėje pusėje priartėja prie magistralinio kelio A2 (į kelio apsaugos zoną nepatenka), pietinėje dalyje ribojasi su vietinės reikšmės keliu (žr.2 pav.). Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 17 ir 18 straipsniais valstybinės reikšmės keliams taikomos kelių apsaugos zonos, kuriose planuojamai veiklai taikomi reikalavimai⁴:

¹ Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimas, patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2019-01-31 sprendimu Nr. 7-14 (T00083123)

² Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis: Dominuojanti - žemės ūkio paskirties žemė; Papildanti: miškų ūkio paskirties žemė

³ Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis: Dominuojanti - kitos paskirties žemė; Papildanti: žemės ūkio paskirties žemė

⁴ Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonos tvarkos aprašas, patvirtintas LR susisiekimo ministro 2021m. liepos 20 d. įsakymu Nr.3-353;

- 1) neplanuoti ir nestatyti pastatų valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose;
- 2) inžinerinių komunikacijų tinklus planuoti už valstybinės reikšmės kelių juostų ribų ne arčiau kaip 3 metrai nuo kelių pylimų padų, iškasų ar kelių griovių išorinių kraštų;
- 3) atsinaujinančių išteklių energetikos inžinerinę infrastruktūrą planuoti ne mažesniu atstumu nuo valstybinės reikšmės kelių pylimų padų ar kelių griovių išorinių kraštų (jeigu šių elementų nėra, – nuo kelių juostų ribų) nei bendras jų konstrukcijos aukštis (vėjo jėgainėms įvertinant stiebo aukštį ir mentės ilgį), bet ne arčiau kaip 30 metrų nuo magistralinių ir krašto kelių briaunų ir ne arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų;
- 4) galimybė privažiuoti prie planuojamų objektų turi būti sprendžiama tik per vietinės reikšmės kelius (gatves).

Koreguojamo specialiojo plano sprendiniuose privažiavimo keliai prie vėjo ir saulės elektrinių nekonkretizuojami. Privažiavimo keliai prie pavienių žemės sklypų turi būti planuojami žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų ir statinių projektų rengimo metu pagal vietinės reikšmės IVv kategorijos keliams nustatomus reikalavimus, vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių įstatymu bei Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu.

Planuojamos teritorijos rytinėje dalyje nutiestas magistralinis dujotiekis, kurio apsaugos zonoje vėjo elektrinių statyba negalima. Magistralinio dujotiekio apsaugos zonos dydis nurodytas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus 5 skirsnio 27 straipsnyje⁵. Dalis teritorijos taip pat patenka į magistralinių dujotiekių vietovės klasės teritoriją, nustatytą Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus 7 skirsnio 33 straipsnyje⁶, kurioje projektui ar vykdomai atitinkamai veiklai turi būti gautas magistralinių dujotiekių savininko (valdytojo) pritarimas.

Mažiausias atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdynų iki vėjo jėgainių turi būti 1,5 konstrukcijos aukščio, tačiau ne mažiau kaip 25 m⁷.

Didžioje dalyje žemės sklypų yra įrengtos melioracijos sistemos. Planuojant vėjo elektrinių statybą žemės sklypuose, kuriuose pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyriaus II skirsnio 91 str. nustatytos melioruotos žemės ir melioracijos statinių apsaugos zonos, privaloma laikytis specialiųjų žemės naudojimo sąlygų. Melioruotoje žemėje norint vykdyti tam tikrus darbus, turi būti gautas savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto savivaldybės administracijos atstovo pritarimas projektui ar numatomai veiklai.

Į planuojamą teritoriją patenka skirstomieji elektros tinklai. Šių tinklų naudojimui užtikrinti būtina vadovautis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Planuojamoje teritorijoje išlaikyti Elektros tinklų apsaugos taisyklėse nurodytus vertikalius ir horizontalius atstumus nuo veikiančių elektros skirstomųjų tinklų⁸.

Esant būtinybei, planuojamoje teritorijoje numatyti trukdančių numatomai statybai veikiančių elektros skirstomųjų tinklų iškėlimą.

⁵ 5 sk. 27 str. Magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių) vamzdyno apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 25 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, virš šios juostos esanti oro erdvė, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šio juostos ir po ją.

⁶ 7 sk. 33 str. Magistralinių dujotiekių vietovės klasės teritorija – išilgai magistralinio dujotiekio vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 200 metrų į abi puses nuo vamzdyno ašies ir 200 metrų atstumu nuo kraštinių jo taškų.

⁷ Magistralinio dujotiekio įrengimo taisyklės, patvirtintos LR energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr.1-12 (Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1-169 redakcija)

⁸ Elektros tinklų apsaugos taisyklės, patvirtintos LR energetikos ministro 2010 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 1-93 (LR energetikos ministro 2019 m. lapkričio 20 d. įsakymo Nr. 1-300 redakcija)

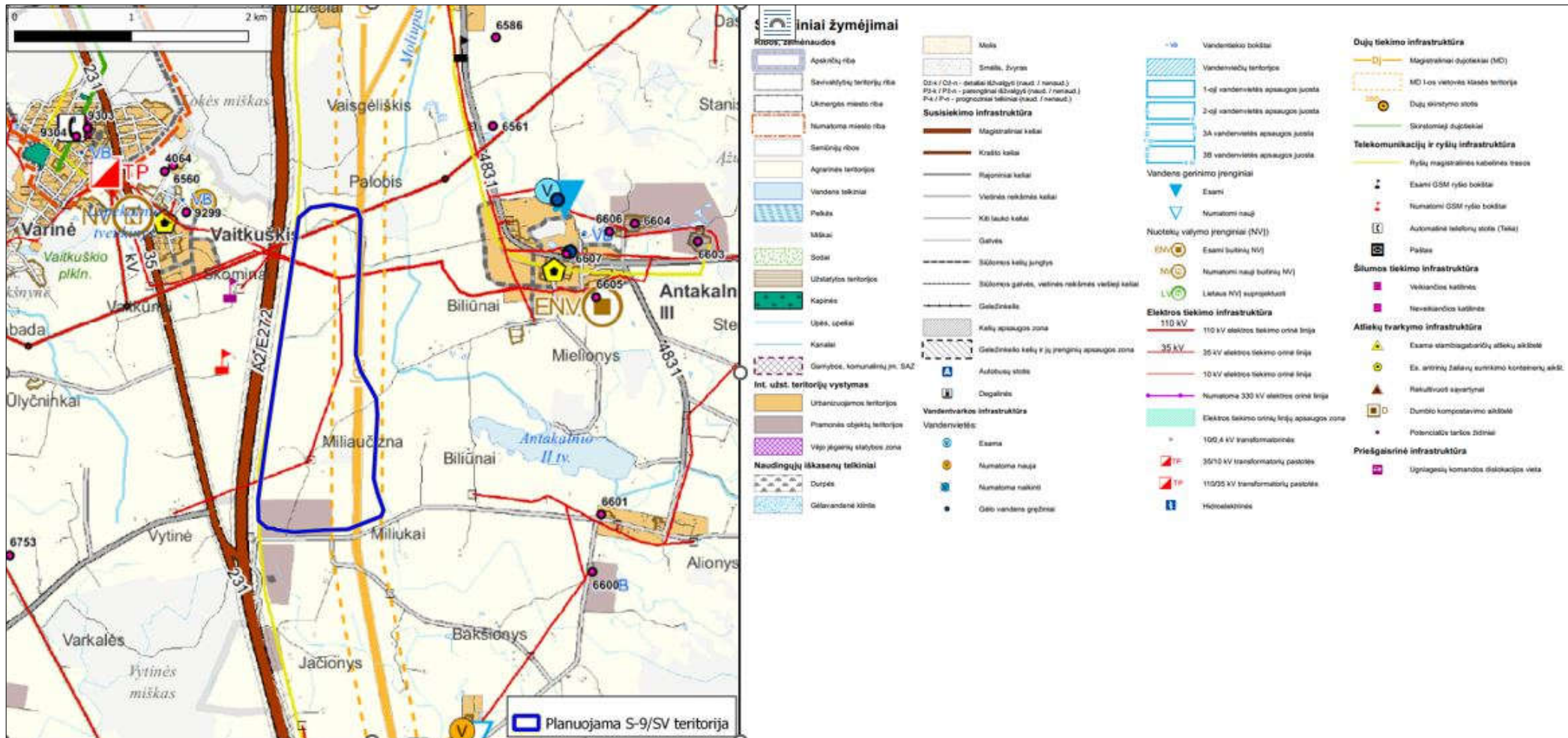

Šalia planuojamos teritorijos yra nutiesti elektroninių ryšių tinklai. Planuojant vėjo elektrinių statybą vadovautis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu bei Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtintomis taisyklėmis „Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklės“.

Planuojamoje teritorijoje RAIN tinklo nėra.

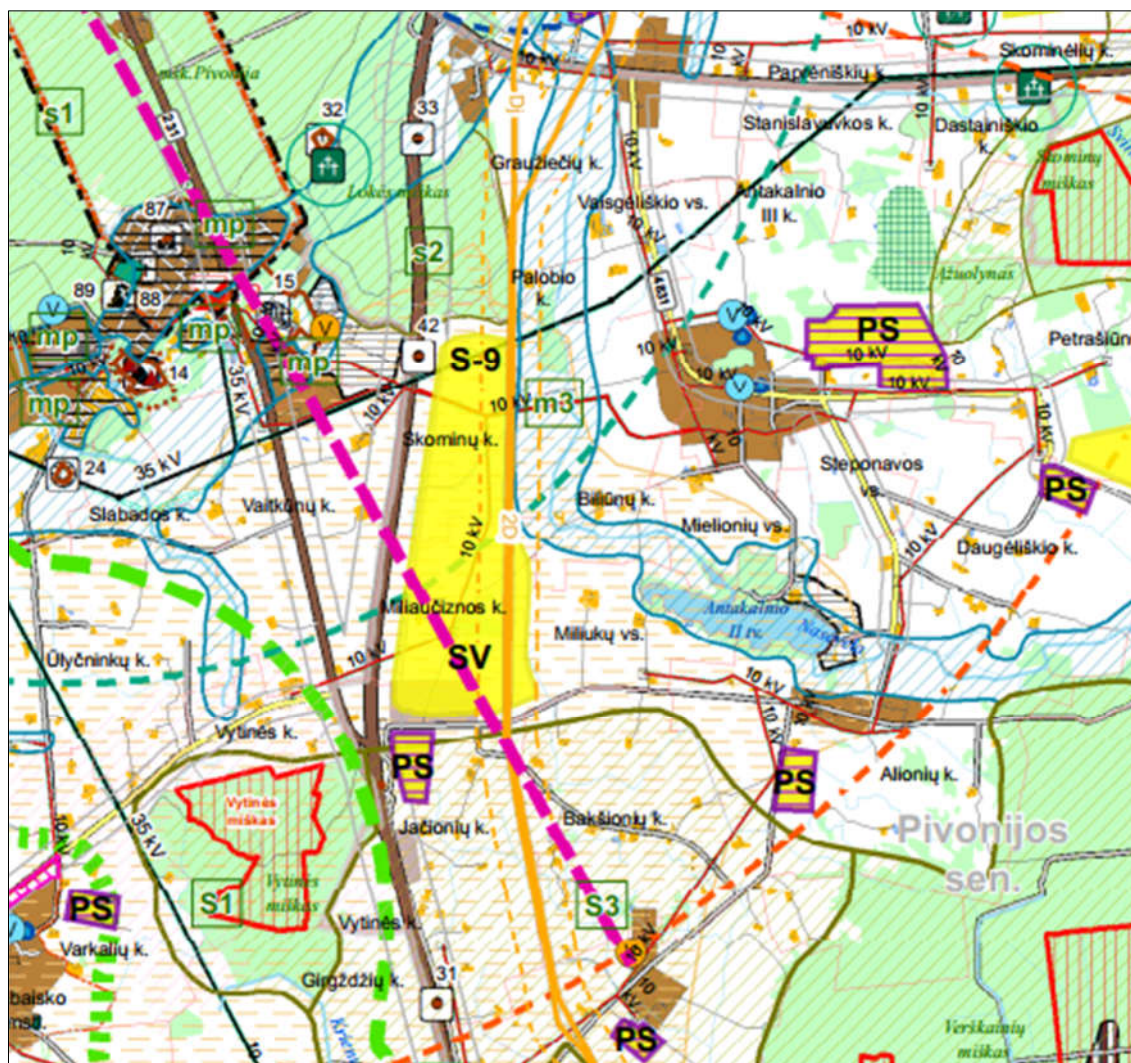
Planuojamoje teritorijoje potencialių taršos židinių nėra.

Planuojamoje teritorijoje bei šalia planuojamos teritorijos esamos susisieikimo komunikacijos ir inžinerinės infrastruktūros tinklai parodyti grafinės dalies brėžinyje *Sprendiniai. Esamos inžinerinės infrastruktūros brėžinys M1:2500*.

2 pav. Inžinerinė infrastruktūra planuojamoje teritorijoje (pagrindas: ištrauka iš Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano koregavimo sprendinių Inžinerinės infrastruktūros brėžinio).

Remiantis Atsinaujančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiuoju planu, planuojamoje teritorijoje numatyta saulės elektrinių zona bei galimybė statyti vėjo elektrines iki 30 m aukščio (žr. 3 pav.).

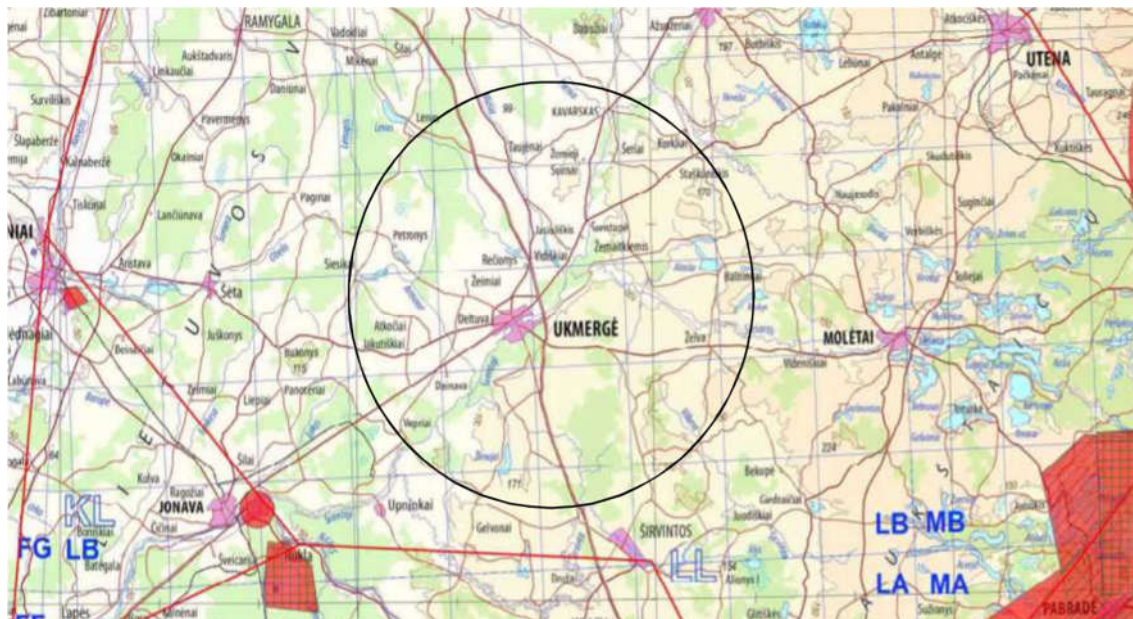

3 pav. Planuojama teritorija S-9/SV (pagrindas: ištrauka iš Atsinaujančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano Pagrindinio brėžinio).

2.3. Krašto apsaugos reikalavimai vėjo elektrinių plėtrai

Ukmergės rajonas nepatenka į Lietuvos Respublikos teritorijų, kuriose gali būti draudžiami ir ribojami vėjo elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai, žemėlapi, patvirtintą Lietuvos kariuomenės vado 2016 m. vasario 15 d. įsakymu Nr. V-217 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų, kuriuose gali būti ribojami vėjo elektrinių (aukštų statinių) projektavimo ir statybos darbai, žemėlapio patvirtinimo“ (4 pav.).

Krašto apsaugos aspektu vėjo ir saulės elektrinių įrengimas Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje nėra ribojamas.

4 pav. Ištrauka iš žemėlapiu, patvirtinto Lietuvos kariuomenės vado 2016-02-15 įsakymu Nr.V-217 (<https://enmin.lrv.lt/uploads/enmin/documents/files/%C5%BDemelapis.pdf>)

2.4. Planuojamos teritorijos situacija vertinamų objektų atžvilgiu

Sprendiniai rengiami įvertinus esamos būklės įvertinimo stadijoje atliktos analizės rezultatus. Koreguojamo specialiojo plano planuojama teritorija apibendrinama vertinamų objektų - saugomų teritorijų, kultūros paveldo objektų, miestelių, kaimų bei kitų objektų atžvilgiu pateikta 1 lentelėje.

1 lentelė. S-9/SV zonos situacija vertinamų objektų atžvilgiu

Saulės/Vėjo elektrinių teritorija, ha	Artimiausi objektai	Atstumas iki planuojamos teritorijos, m
Nr.S-9/SV, 209,63 ha Konstrukcijos aukštis, įskaitant rotoriaus menties ilgį, max – 120 m	Atstumas nuo Natura 2000 BAST Vytinės miškas	680
	Atstumas nuo Antakalnio kraštovaizdžio draustinio	3200
	Atstumas iki kultūros paveldo objekto – Baltijos kelio vilkaviškių ženklo vietos (u.k. 33251)	120
	Atstumas iki kultūros paveldo objekto –Baltijos kelio Kazlų Rūdos žmonių ženklo vietos (u.k. 43439)	520
	Atstumas iki Baltijos kelio marijampoliškių ir kalvarijiškių ženklų vietos (u.k.43438)	560
	Atstumas iki Baltijos kelio šakiečių ženklo vietos (u.k. 33398)	1400
	Atstumas iki kultūros paveldo objekto – Vaitkuškio dvaro sodybos fragmentai (u.k. 811)	840
	Atstumas iki kultūros paveldo objekto - Vaitkuškio dvaro sodybos fragmentų rūmų liekanos (u.k. 41210)	1300
	Atstumas iki kultūros paveldo objekto – Vaitkuškio dvaro sodybos fragmentų parko fragmentai (u.k. 41211)	1400
	Atstumas iki kultūros paveldo objekto – Vaitkuškio piliakalnis su gyvenviete (u.k. 24160)	1900
	Atstumas iki kultūros paveldo objekto – Ukmergės piliakalnio (u.k. 3539)	5600

Saulės/Vėjo elektrinių teritorija, ha	Artimiausi objektai	Atstumas iki planuojamos teritorijos, m
	Atstumas iki Ukmergės pilies parko apžvalgos aikštelių	5800
	Atstumas iki ypač saugotino estetinio potencialo arealo Nr.17 – Siesarties senslėnio – Balninkų ežeroto kalvyno	10300
	Atstumas iki gamtinio karkaso teritorijų	nepatenka
	Atstumas iki magistralinio kelio A2	150
	Atstumas iki artimiausios sodybos	Planuojant konkrečias VE vietas, turi būti laikomasi Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio nuostatų ⁹ .
	Mišakai: - Ūkinės paskirties - Specialiosios paskirties	110 480
	Artimiausios kertinės miško buveinės Lokės miške: - KMB 704403 - KMB 704402	880 940
	Požeminio vandens vandenvietė (II grupė) UAB "Wurth Lietuva" Vilniaus apskr., Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Jačionių k	510
	Paviršinio vandens telkiniai (nuo telkinio AZ): - Up. Nasėvela - Antakalnio II tvenkinys	140 560

Atsinaujinančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiajame plane yra įvertinta galimybė statyti vėjo elektrines, kurių bendras aukštis iki 30 m, ir kitose teritorijose. Jos gali būti statomos saulės elektrinėms parinktose zonose, jei nauji vertikalūs elementai ir jų kiekis neprieštarauja kraštovaizdžio, kultūros paveldo vizualinei kokybei, o taip pat kitiems gamtinės bei antropogeninės aplinkos komponentams. Tokių iki 30 m aukščio objektų planavimas kitose nepažymėtose teritorijose galimas, parengiant vietovės lygmens specialiuosius planus ar kitus dokumentus teisės aktų nustatyta tvarka ir atliekant vėjo elektrinių poveikio kultūriniam kraštovaizdžiui, kultūros paveldo objektams, gyvenamosioms teritorijoms ir gamtinės aplinkos komponentams (saugomoms teritorijoms, gamtiniam karkasui, saugomoms augalų ir gyvūnų rūšims) vertinimą.

⁹ 49 straipsnio 9 dalis Didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės turi būti įrengtos taip, kad trumpiausias atstumas nuo vėjo elektrinės stiebo centrinės ašies iki sodo namų, gyvenamosios, viešbučių, kultūros paskirties pastatų, bendrojo ugdymo, profesinių, aukštųjų mokyklų, vaikų darželių, lopšelių, mokslo paskirties pastatų, skirtų švietimo reikmėms, kitų mokslo paskirties pastatų, skirtų neformaliajam švietimui, poilsio, gydymo, sporto ir religinės paskirties pastatų, specialiosios paskirties pastatų, susijusių su apgyvendinimu (kareivinių pastatų, laisvės atėmimo vietų įstaigų), nurodytos paskirties patalpų kitos paskirties statiniuose, rekreacinių teritorijų būtų ne mažesnis, negu vėjo elektrinės stiebo aukštis metrais, padaugintas iš 4, išskyrus šio straipsnio 11 dalyje numatytus atvejus).

11 dalis Jeigu pastatų savininkai neprieštarauja ir raštu tai patvirtina, didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės gali būti statomos mažesniu atstumu, negu šio straipsnio 9 dalyje nurodytas atstumas, nuo šio straipsnio 9 dalyje nurodytų pastatų, patalpų ar teritorijų, bet ne arčiau, negu 14 dalyje nurodytas atstumas, sudarant su asmeniu, suinteresuotu elektros energijos gamybos vėjo elektrinėje vykdymu, susitarimą dėl atitikties visuomenės sveikatos saugos reikalavimams užtikrinimo.

3. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR JŲ VERTINIMAS

3.1. Poveikis visuomenės sveikatai

Gyvenamoji aplinka

Planuojama S-9/SV teritorija yra retai apgyvendinta. Į planuojamą teritoriją patenka vienas registruotas gyvenamosios paskirties pastatas G1 ir keletas negyvenamųjų pastatų G2 (žr. 5 pav.).

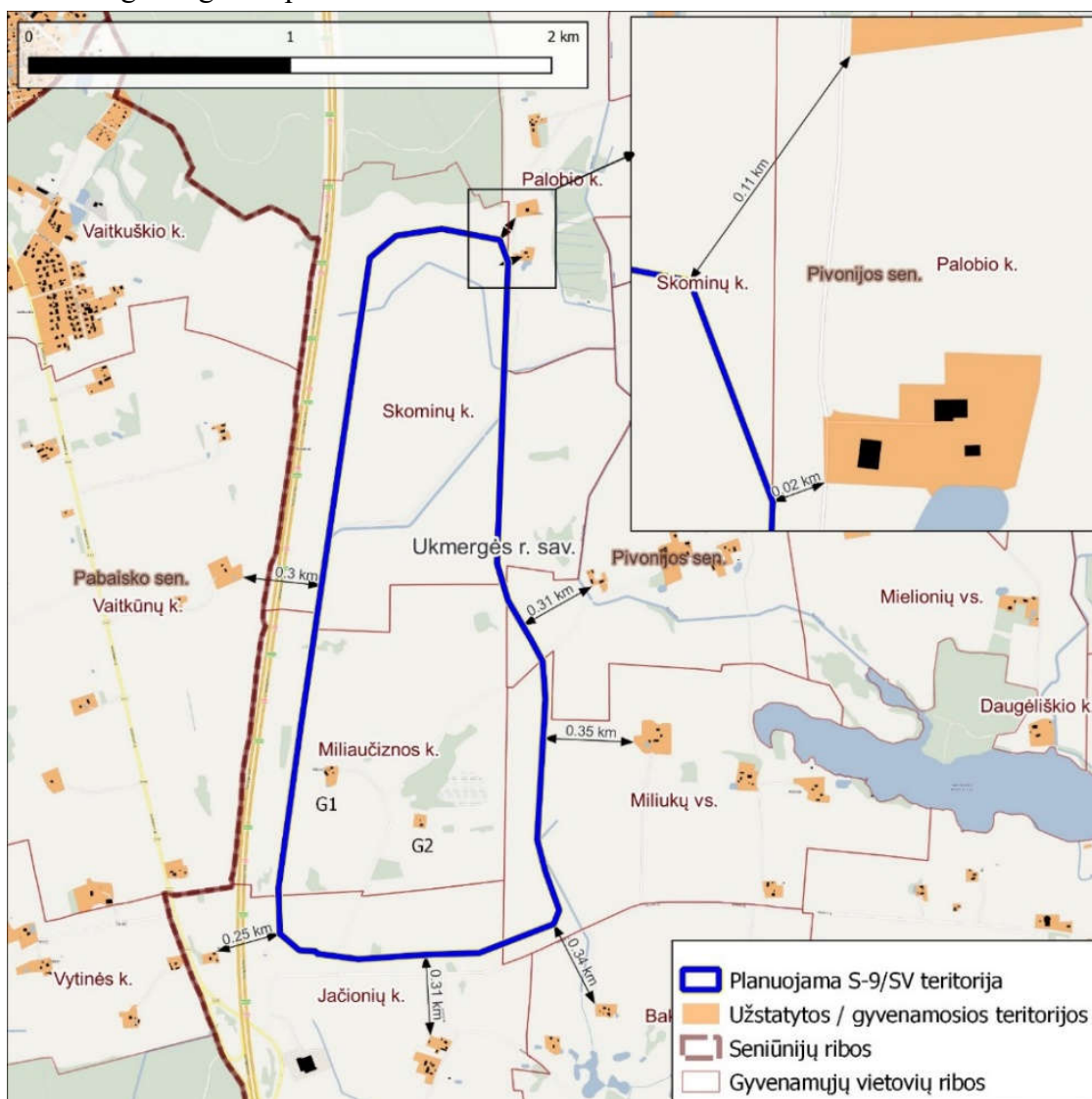
Planuojama teritorija įsiterpusi tarp Vytinės, Jočionių, Vaitkūnų, Vaikiškių, Palobio ir Skominių kaimų bei Miliukų viensėdžio teritorijų.

Artimiausios pavienės gyvenamosios teritorijos išsidėsčiusios apie 0,02-1,1 km šiaurės kryptimi, 0,31-0,35 km rytų kryptimi, pietų ir pietvakarių 0,25-0,35 km, vakarų kryptimi 0,3 km atstumu nuo planuojamos teritorijos ribos.

Planuojant konkrečias vėjo elektrinių vietas, turi būti laikomasi Lietuvos Respublikos atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio nuostatų.

Planuojant vėjo elektrinių išdėstymą teritorijoje konkrečiuose žemės sklypuose turi būti išlaikomi atstumai, užtikinantys, kad vėjo elektrinių generuojamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršytų Lietuvos higienos normoje HN33:2011 nustatytų triukšmo rodiklių ribinių verčių.

Išlaikius pakankamą atstumą nuo vėjo elektrinių iki gyvenviečių ir pavienių sodybų, visuomenės sveikatai reikšmingo neigiamo poveikio nebus.

5 pav. Artimiausia gyvenamoji aplinka planuojamos teritorijos gretimybėse

Atsižvelgiant į planuojamos ūkinės veiklos pobūdį įgyvendinus planą ir įrengus vėjo elektrinių parką galima įtaka gyvenamosios aplinkos kokybei dėl fizikinės-cheminės taršos. Cheminė aplinkos oro tarša galima vėjo elektrinių įrengimo etape, mašinų ir mechanizmų, su vidaus degimo varikliais, darbų metu, kai į aplinkos orą bus išmetamos vidaus degimo variklių dujos. Šis poveikis bus lokalus – tik mašinų ir mechanizmų darbų vietoje, laikinas, epizodinis – tik mašinų ir mechanizmų darbo metu, todėl reikšmingo poveikio gyventojams ir visuomenės sveikatai neturės.

Siekiant išvengti neigiamo poveikio gyventojams, vėjo elektrinės neplanuojamos urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose. Ukmergės specialiajame plane numatytoje S-9/SV teritorijoje yra žemės ūkio paskirties sklypas, kuriame įregistruotas yra vienas gyvenamosios paskirties pastatas ir keli negyvenamosios paskirties statiniai. Taip pat į planuojamą teritoriją patenka laisvos valstybinės žemės sklypas, kuriame yra neįregistruotas statinys. Kita gyvenamoji aplinka išsidėsčiusi aplink planuojamą teritoriją 0,02 - 0,35 km atstumu.

Atrankos dėl PAV metu nagrinėjamoje teritorijoje buvo išanalizuoti veiksniai, galintys turėti įtaką visuomenės sveikatai – triukšmas, šešėliai, infragarasas, elektromagnetinė spinduliuotė, vibracija.

Atlikus šių veiksnių vertinimą artimiausios gyvenamosios aplinkos atžvilgiu, nenustatyta, kad vėjo elektrinės galimai turėtų reikšmingą neigiamą poveikį žmonių sveikatai.

Vėjo elektrinių eksploatacijos poveikis teritorijos aplinkos kokybei ir tuo pačiu visuomenės sveikatai yra susijęs su triukšmo, šešėliavimo, elektromagnetinės spinduliuotės ir infragarso aspektais.

Triukšmas

Triukšmas gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje įvertinamas modeliavimo būdu gautus rezultatus palyginant su atitinkamais Lietuvos higienos normoje HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ patvirtinimo“ (toliau - HN 33:2011), pateikiamais didžiausiais leidžiamais triukšmo ribiniais dydžiais gyvenamuosiuose bei visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje:

2 lentelė. Leidžiami triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose bei visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje

Objekto pavadinimas	Paros laikas*	Ekvivalentinis garso slėgio lygis (LAeqT), dBA	Maksimalus garso slėgio lygis (LAFmax), dBA
Gyvenamųjų pastatų (namų) ir visuomeninės paskirties pastatų (išskyrus maitinimo ir kultūros paskirties pastatus) aplinkoje, išskyrus transporto sukeliama triukšmą	diena	55	60
	vakaras	50	55
	naktis	45	50

* Paros laiko (dienos, vakaro ir nakties) pradžios ir pabaigos valandos suprantamos taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 2 straipsnio 3, 9 ir 28 dalyse nurodytų dienos triukšmo rodiklio (L dienos), vakaro triukšmo rodiklio (L vakaro) ir nakties triukšmo rodiklio (L nakties) apibrėžtyse.

Pagal Atrankos dėl PAV metu atliktus triukšmo skaičiavimus nustatyta, kad planuojamų vėjo elektrinių skleidžiamas triukšmas artimiausios gyvenamosios aplinkos atžvilgiu atitiks ribines vertes pagal HN 33:2011 reikalavimus. Siekiant išvengti vėjo jėgainių sukeliama triukšmo neigiamo poveikio gyvenamajai aplinkai, tolesniuose projektavimo etapuose vėjo jėgainės Ukmergės specialiajame plane numatytoje S-9/SV teritorijoje turi būti išdėstomos taip, kad triukšmo ribiniai dydžiai artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje neviršytų HN 33:2011 gyvenamajai aplinkai reglamentuojamų triukšmo dydžių visais paros laikotarpiais. Konkretizuojant atskirų vėjo jėgainių išdėstymo vietas, triukšmo vertinimas

turi būti atliekamas atsižvelgiant į pasirinktą vėjo elektrinės modelį bei vėjo elektrinių išsidėstymą planuojamoje teritorijoje.

Šešėliavimas

Vėjo elektrinės konstrukcijos saulės spindulių sklaidimo kryptimi formuoja šešėlį. Dienos bėgyje, keičiantis saulės padėčiai dangaus skliaute, kinta metamo šešėlio kryptis ir dydis. Ilgiausi šešėliai formuojasi tekant ir leidžiantis saulei, trumpiausi šešėliai būna vidurdienį. Vėjo elektrinės bokštas formuoja ilgą ir siaurą šešėlį, besisukančios rotorius mentės formuoja nuolat kintantį elipsės formos šešėlį. Šiuo metu Lietuvoje nėra teisinių taisyklių, pagal kurias normuojama šešėliavimo įtaka gretimų gyventojams, todėl vadovaujamosi Vokietijos teismo sprendimu, pagal kurį nustatyta, kad sparnų rotacijos sukeliamas šešėliavimas, kurio trukmė iki 30 valandų per metus yra leistinas. Taigi, nagrinėjant šešėliavimo įtaką, priimama, kad neigiamas poveikis galimas zonose, kuriose šešėliavimo trukmė viršys 30 val. per metus. Esant poreikiui, šešėliavimo valandų mažinimui turi būti taikomos specialios priemonės – vėjo elektrinės stabdymas. Pagal Atrankoje dėl PAV atliktą vėjo elektrinių šešėliavimo sklaidos modeliavimą nustatytas šešėlių poveikis artimiausioje gyvenamoje aplinkoje, kuri galėtų pasireikšti nuo 1 val. iki 80 val./metus (blogiausiu scenarijumi). Rekomenduotas šešėliavimo mažinimo kompiuterinės programos (shadow shut-down), kuri integruojama į vėjo elektrinės kontrolės sistemą ir stabdo vėjo elektrinę tuo metu, kada šešėlių tikimybė didžiausia.

Elektromagnetinė spinduliuotė

Lietuvoje elektromagnetinio lauko lygiai reglamentuojami tik radiotechniniams objektams (Lietuvos higienos norma HN 80:2015 „Elektromagnetinis laukas gyvenamojoje aplinkoje. Parametru normuojamos vertės ir matavimo reikalavimai 10 kHz–300 GHz radijo dažnių juostoje“) ir aukštos įtampos (330 V ir daugiau) elektros oro perdavimo linijoms ir joms priklausantiems įrenginiams (Lietuvos higienos normos HN 104:2011 „Gyventojų sauga nuo elektros linijų sukuriamo elektromagnetinio lauko“), t.y. ten kur susidaro žemo dažnio (50 Hz) tačiau didelio elektrinio ir magnetinio lauko stipris arba ten kur šių laukų stipris mažesnis, tačiau jų dažnis siekia 10 kHz ir daugiau. Remiantis Metodinių rekomendacijų galutinės ataskaitos duomenimis, „vėjo elektrinių elektromagnetinio lauko sklaida nėra visuomenės sveikatos aspektas, nes jų įrenginių skleidžiamas dėl elektromagnetinis laukas yra labai mažas“. Tai patvirtina ir atliekami tyrimai, pavyzdžiui, pagal elektromagnetinio lauko (toliau – EML) tyrimą Ontario (Kanada) įrengtame vėjo elektrinių parke¹⁰, kur EML išmatuotas prie 15-os Vestas 1,8 MW modelio VE, nustatyta, kad jau 2 m atstumu nuo VE stiebo, EML lygiai susilieja su foniniais lygiais. Tyrimas nustatė, kad magnetinio lauko lygis šalia vėjo turbinų buvo mažesnis nei sukuriamas daugelio įprastų buitinių elektros prietaisų ir buvo gerokai mažesnis už bet kokias galiojančias reglamentuojančias gaires, susijusias su žmonių sveikata. Magnetiniai laukai, išmatuoti 1 m aukštyje virš užkastų kabelių linijų, skirtų perduoti VE sugeneruotą elektros energiją, taip pat buvo foniniame lygmenyje.

Apibendrinant galima daryti išvadą, kad reikšmingo neigiamo poveikio dėl elektromagnetinių laukų poveikio visuomenės sveikatai, įrengus vėjo elektrines, nenumatoma.

Infragarsas

Lietuvoje žemo dažnio garsus ir infragarso ribinius lygius apibrėžia Lietuvos higienos norma HN 30:2018 „Infragarsas ir žemadažnis garsas: ribiniai dydžiai gyvenamosiose, specialiosiose ir visuomeninėse patalpose“. Lietuvoje nėra nustatyti infragarso ir žemo dažnio garsų sklaidimo prognozavimo (modeliavimo) metodai, todėl infragarso ir žemadažnio garso poveikis vertinamas remiantis Vėjo energetikos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinėmis rekomendacijomis,

¹⁰ McCallum LC, Whitfield Aslund ML, Knopper LD, Ferguson GM, Ollson CA. Measuring electromagnetic fields (EMF) around wind turbines in Canada: is there a human health concern? Environmental Health. 2014;13:9. doi:10.1186/1476-069X-13-9.

atliktų mokslinių tyrimų apibendrinimais, o taip pat remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis vėjo elektrinių skleidžiamam triukšmui.

Remiantis mokslinių tyrimų duomenimis vėjo jėgainių keliamo infragarso lygis bus žymiai mažesnis nei ribiniai ar girdimumo lygiai pagal HN30:2018, todėl neigiamo poveikio visuomenės sveikatai nesukels.

Apibendrinimas: Planuojant vėjo elektrinių išdėstymą žemės sklypuose, turi būti atsižvelgiama į gretimybėse esančių gyvenamą aplinką. Vėjo elektrinių vietos bus parenkamos taip, kad vėjo elektrinių sukiamas triukšmo lygis ir šešėliavimas gyvenamojoje aplinkoje neviršytų teisės aktuose nustatytų ribinių verčių. Šešėliavimo mažinimui, esant poreikiui, gali būti taikomos techninės „shadow shut-down“ priemonės.

Poveikis žmonių sveikatai bus vertinamas sekančiuose projektavimo etapuose atsižvelgiant į pasirinktą VE modelį bei išdėstymą planuojamoje teritorijoje.

3.2. Poveikis saugomoms teritorijoms

Planuojama teritorija į nacionalinės ir europinės svarbos saugomas teritorijas nepatenka. Artimiausia europinės svarbos „Natura 2000“ BAST teritorija Vytinės miškas nuo S-9/SV teritorijos nutolusi apie 0,68 km pietvakarių kryptimi. Artimiausia nacionalinės svarbos saugoma teritorija - Antakalnio kraštovaizdžio draustinis - nuo planuojamos teritorijos nutolusi 3,2 km atstumu šiaurės kryptimi (žr. 6 pav.).

Planuojant konkrečias vėjo elektrinių vietas PAV procedūrų metu pagal vertinimo rezultatus bus parenkamos elektrinių vietos, nesukeliantys reikšmingo poveikio saugomoms teritorijoms arba numatomos priemonės reikšmingam poveikiui išvengti.

Informacija apie 5 km spinduliu nuo planuojamos teritorijas esančias saugomas teritorijas ir jose saugomas vertybes pateikiama 3 lentelėje ir 6 paveiksle.

3 lentelė. Informacija apie nacionalinės svarbos ir „Natura 2000“ teritorijas

Saugoma teritorija	Apsaugos statusas	Plotas, ha	Saugomos teritorijos steigimo tikslas, saugomos vertybės	Atstumas nuo planuojamos teritorijos ribos
1	2	3	4	5
Antakalnio kraštovaizdžio draustinis	Valstybinis draustinis	3,73947389	Kraštovaizdžio apsaugai	3,19 km
Vytinės miškas	Natura 2000 BAST LTUKM0020	75,577305	9020 plačialapių ir mišrūs miškai, 9080 pelkėti lapuočių miškai.	0,68 km
Šešuolių giria	Natura 2000 BAST LTUKM0019	2165,939743	9010 Vakarų taiga, 9020 plačialapių ir mišrūs miškai, 9080 pelkėti lapuočių miškai, 91D0 Pelkiniai miškai, 91E0 Aliuviniai miškai.	3,48 km
Petrašiūnų miškas	Natura 2000 BAST LTUKM0015	172,794449	9020 plačialapių ir mišrūs miškai, 9080 pelkėti lapuočių miškai, 91D0 Pelkiniai miškai	4,00 km

Saugoma teritorija	Apsaugos statusas	Plotas, ha	Saugomos teritorijos steigimo tikslas, saugomos vertybės	Atstumas nuo planuojamos teritorijos ribos
1	2	3	4	5
Šventosios upės vidurupis	Natura 2000 BAST LTUKM000 7	1673,454250	6210 Stepinės pievos, 6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai, 6510 Šienaujamos mezofitų pievos, Auksaspalvis kirtiklis, Baltijos lašiša, Didysis auksinukas, Dvijuostė nendriadusė, Kartuolė, Kirtiklis, Pleištinė skėtė, Skiauterėtasis tritonas, Šarvuotoji skėtė, Ūdra, Upinė nėgė	5,31 km

3.3. Poveikis augalijai, gyvūnijai, bioįvairovei

Europos bendrijos svarbos natūralios buveinės

Remiantis Europos Bendrijos (toliau - EB) svarbos natūralių buveinių erdviniais duomenimis (geoportal.lt), S-9/SV teritorija į EB svarbos natūralių buveinių teritorijas nepatenka (žr. 6 pav.).

Artimiausia EB svarbos natūrali buveinė – 6510 pievų buveinė (šienaujamos mezofitų pievos) išsidėsčiusi ties pietine planuojamos teritorijos riba. Artimiausios EB svarbos miškų buveinės – 9020 plačialapių ir mišrūs miškai bei 9080 pelkėti lapuočių miškai išsidėstę į pietrytinėje pusėje Vytinės miške nutolusios apie 0,8 km – 2 km.

Gamtos paveldo objektas (GPO): *Šaltupės akmuo*, geologinis GPO, nuo S-9/SV teritorijos nutolęs apie 10,49 km pietvakarių kryptimi. Objekto skelbimo saugomu tikslas: išsaugoti išpūdingų matmenų riedulį.

Saugomos gyvūnų ar augalų rūšys

Remiantis saugomų rūšių informacinės sistemos (toliau - SRIS) planuojamoje S-9/SV teritorijoje saugomų rūšių užfiksuota nebuvo. Pagal SRIS identifikuotas saugomų paukščių ir gyvūnų rūšis planuojama teritorija nėra išskirtinė paukščių ir šikšnosparnių atžvilgiu lyginant su kitomis vidurio Lietuvos agrarinėmis teritorijomis.

Miškai, kertinės miško buveinės (KMB)

S-9/SV teritorija nepatenka į miškingą vietovę. Remiantis LR miškų valstybės kadastru arčiausiai planuojamos teritorijos yra šiaurinėje ir šiaurės rytų pusėje išsidėstę ūkinės paskirties miškai (apie 0,11 km – 0,2 km nuo teritorijos ribos).

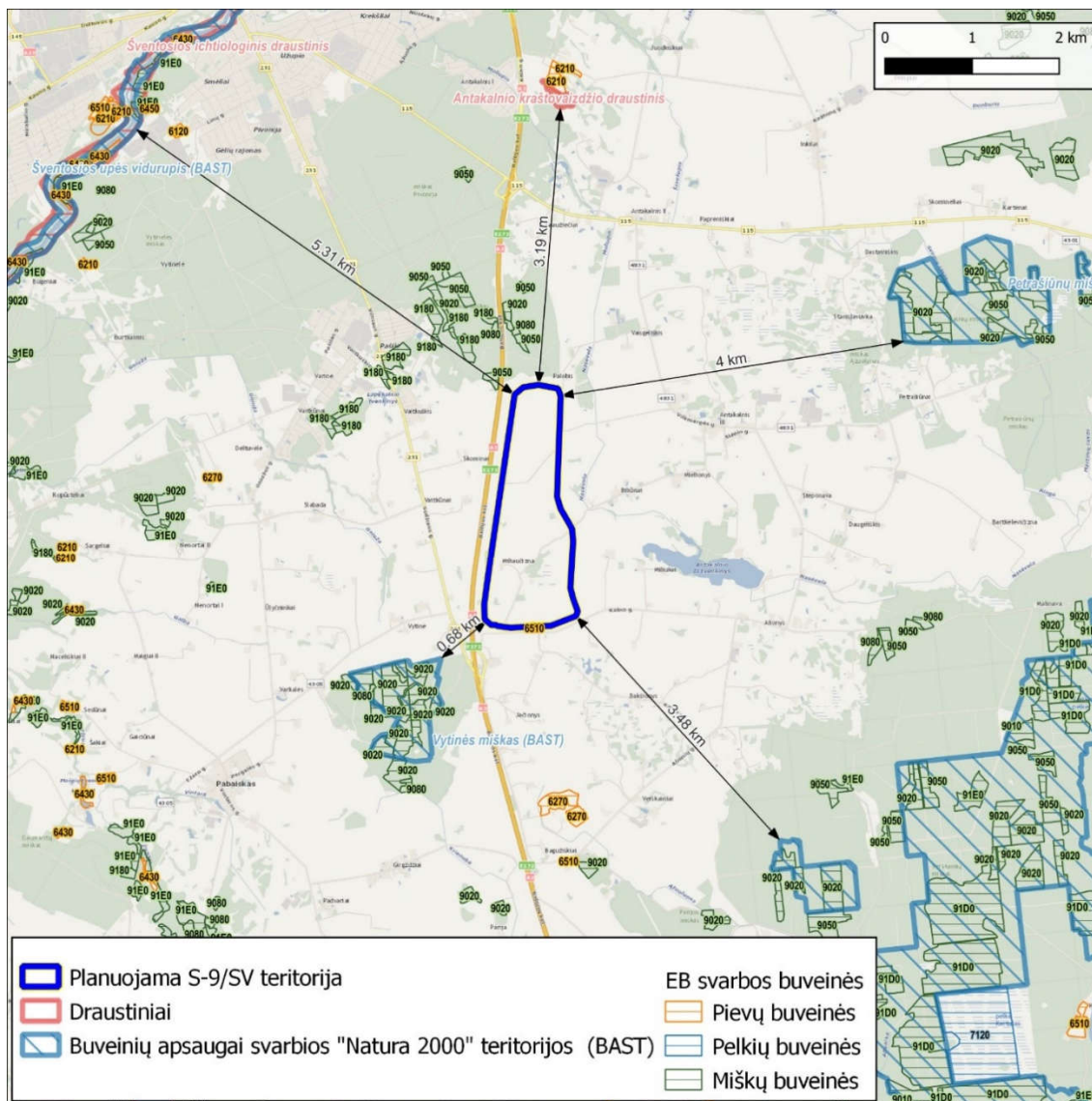
Specialiosios paskirties miškai, A grupės Ekosistemų apsaugos miškai, priešeroziniai miškai nutolę apie 0,48 km šiaurės vakarų kryptimi (žr. 7 pav.).

Ūkinės paskirties Vytinės miškas nutolęs kryptimi 0,45 km nuo planuojamos teritorijos.

Remiantis LR miškų valstybės kadastru planuojamoje teritorijoje ar arti jos kertinių miško buveinių nėra (žr. 7 pav.).

Artimiausios kertinės miško buveinės (toliau – KMB) išsidėstę Lokės miške:

- KMB 704403 (tipas B1, daug virtelių 2.U,A); nuo planuojamos teritorijos šiaurinės ribos nutolę apie 0,88 km;
- KMB 704402 (tipas B1, labai seni, didelio diametro gyvi ar nudžiūvę ažuolai, uosiai ar kitų rūšių medžiai. 2.U,A) nuo planuojamos teritorijos šiaurinės ribos nutolę apie 0,94 km.

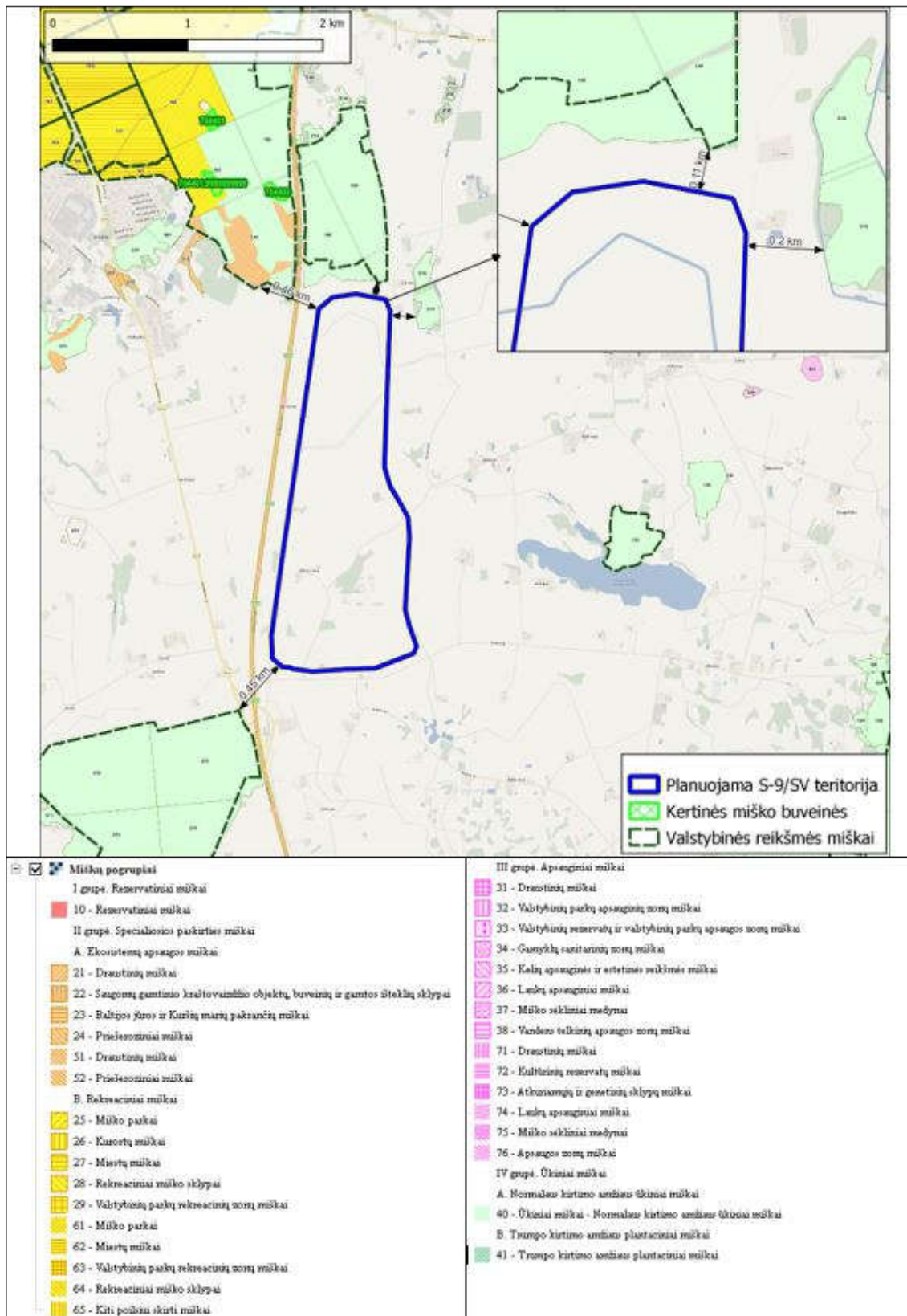
6 pav. Saugomos ir Natura 2000 teritorijos aplink planuojamą teritoriją (šaltinis: Saugomų teritorijų valstybės kadastras, <https://stk.am.lt/portal/>)

Apibendrinimas: Planuojamoje teritorijoje ir jos gretimybėse LR saugomų ir Europos ekologinio tinklo Natura 2000 teritorijų, natūralių buveinių ar biotopų, augaviečių nėra. Planuojama teritorija nepatenka į natūralių gamtinių buveinių teritorijas.

Pagal turimus duomenis, teritorija mažai bei vidutiniškai jautri paukščių ir šikšnosparnių atžvilgiu. Pasekmių paukščiams ir šikšnosparniams mažinimui iki statybos darbų pradžios, statybų metu ir eksploatacijos metu (pirmus du–tris metus) būtina atlikti monitoringą, kurio metu gauti rezultatai padės nustatyti optimaliausias poveikio paukščiams bei šikšnosparniams mažinimo priemones. Tam bus paruošta ir suderinta paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programa. Paukščių ir šikšnosparniui stebėjimai iki statybos darbų pradžios leis tiksliau identifikuoti teritoriją naudojančias paukščių rūšis, šikšnosparnių pasiskirstymą teritorijoje.

Identifikavus jautrias vėjo elektrinių poveikiui paukščių rūšis bus numatytos tinkamiausios poveikio mažinimo ar kompensacines priemonės, tokios kaip: vėjo elektrinių stabdymas intensyvios paukščių ar šikšnosparnių migracijos valandomis, atbaidymas specialiomis priemonėmis, teritorijos priežiūros darbai, dirbtinių lizdaviečių įrengimas toliau nuo vėjo elektrinių ar kt. Šios priemonės bus parenkamos individualiai kiekvienu atveju pagal tyrimų metu identifikuotą poveikį ir įgyvendinamos vėjo elektrinių parko veiklos metu.

Vėjo elektrinių įrengimui miško kirtimo darbai nebus atliekami, todėl neigiamų pasekmių miškui bei aplinkinėse teritorijose esančioms miškuose identifikuotoms EB svarbos buveinėms nebus.

7 pav. Miškų išsidėstymas (pagal grupes) ir EB svarbos buveinės planuojamos teritorijos aplinkoje (šaltinis: LR Miškų valstybės kadastras, <https://stk.am.lt/portal/>)

3.4. Poveikis žemės gelmėms, vandeniui

Naudingos iškasenos

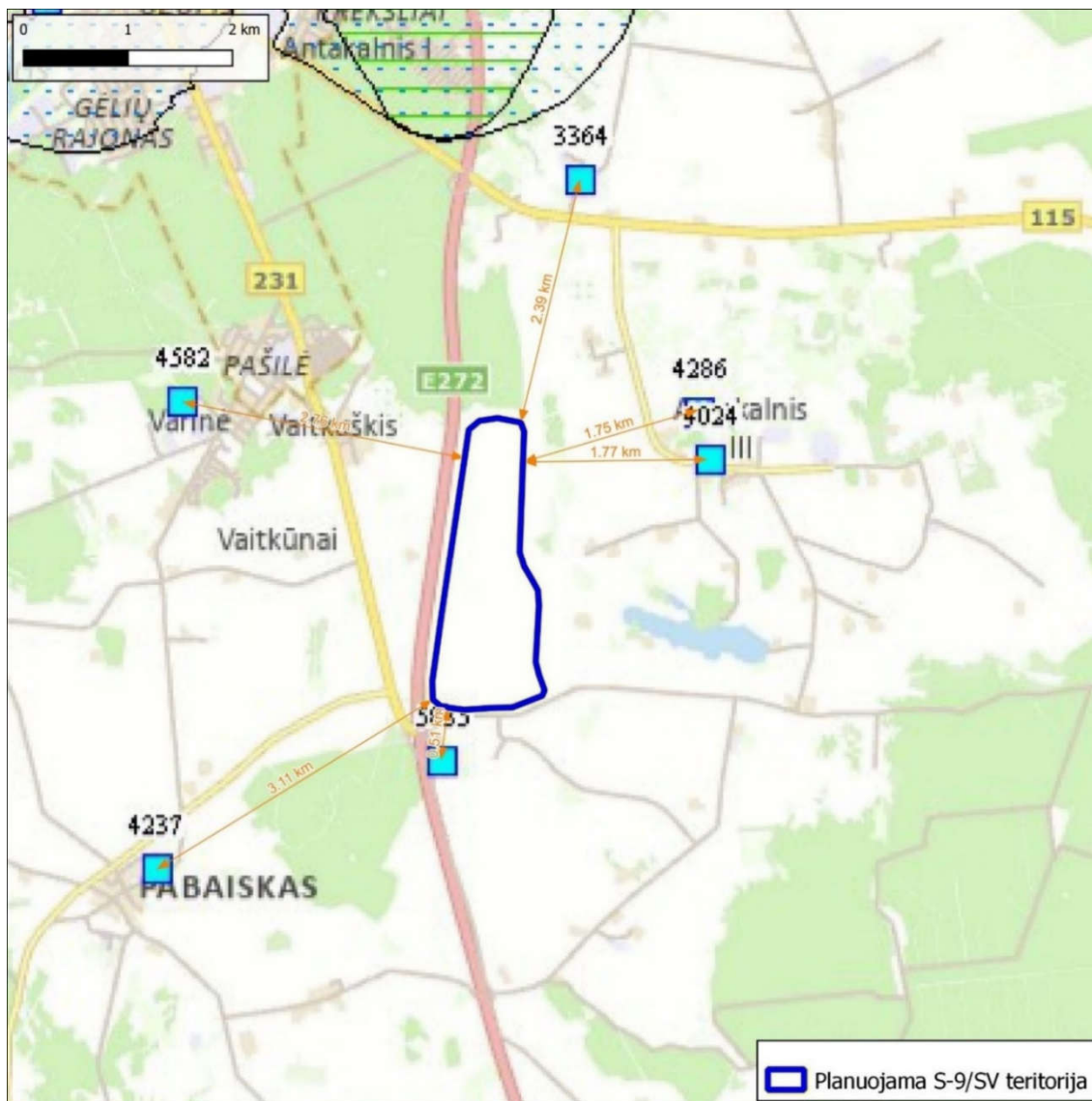
Remiantis LGT žemės gelmių registro duomenimis planuojamos S-9/SV teritorijos ribose ar greta jos naudingųjų iškasenų telkinių nėra. Artimiausias naudingųjų išteklių telkinys - Beržutės (III sklypas) žvyro telkinys Nr.1302 nutolęs apie 5,64 km šiaurės vakarų kryptimi nuo planuojamos teritorijos.

Požeminis vanduo

Remiantis LGT žemės gelmių registro duomenimis, planuojama teritorija nepatenka ir nesiriboja su požeminio vandens vandenvietėmis ar jų apsaugos zonomis (VAZ). Informacija apie artimiausias požeminio vandens vandenvietes pateikta 4 lentelėje ir 8 paveiksle.

4 lentelė. Artimiausios vandenvietės planuojamos teritorijos aplinkoje

Regis- tro Nr.	Pavadinimas/adresas	Regis- travi- mo ŽGR data	Būklė	Ištek- lių rūšis	SAZ įsteig- ta	SAZ projek- tas	Ištek- liai	Geol. indek- sas	Vande- nvi- etės grupė	Ats- tumas, km
4582	Varinės /Vilniaus apskr., Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Varinės k.	2013- 04-09	Naudoja mas	Gėlas vanduo	Taip	Yra	Apro- buoti	D3-2 šv- up	IIa1	2,76
4286	Antakalnio III/Vilniaus apskr., Ukmergės r.sav., Pabaisko sen. Antakalnio k.	2008- 04-30	Naudoja mas	Gėlas vanduo	Taip	Yra	Apro- buoti	D3-2 šv- up	IIb1	1,75
4024	UAB "Vilkmergės alus" /Vilniaus apskr., Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Antakalnio III k.	2007- 01-31	Naudoja mas	Gėlas vanduo	Ne	Yra	Apro- buoti	fgIImd- žm		1,77
5835	UAB "Wurth Lietuva" Jačionių/Vilniaus apskr., Ukmergės r. sav., Pivonijos sen., Jačionių k.	2022- 10-03	Naudoja mas	Gėlas vanduo	Ne	Yra	Apr- buoti	D3-2 šv- up	II	0,51
4237	Pabaisko / Vilniaus apskr.Ukmergės r. sav., Pabaisko sen., Pabaisko mstl	2008- 01-31	Naudoja mas	Gėlas vanduo	Taip	Yra	Apro- buoti	D3- 2šv- up		3,11
3364	UAB,„Universalūs medžio produktai“/ Vilniaus apskr., Ukmergės r. sav., Lyduokių sen., Antakalnio II k., Molėtų kel.	2005- 11-15	Naudoja mas	Gėlas vanduo Taip	Ne	Yra	Apro- buoti	D3- 2šv- up		2,39

8 pav. Požeminio vandens vandenvietės planuojamos teritorijos aplinkoje (ištrauka iš LGT Požeminio vandens vandenviečių žemėlapis)

Paviršiniai vandens telkiniai ir apsaugos zonos

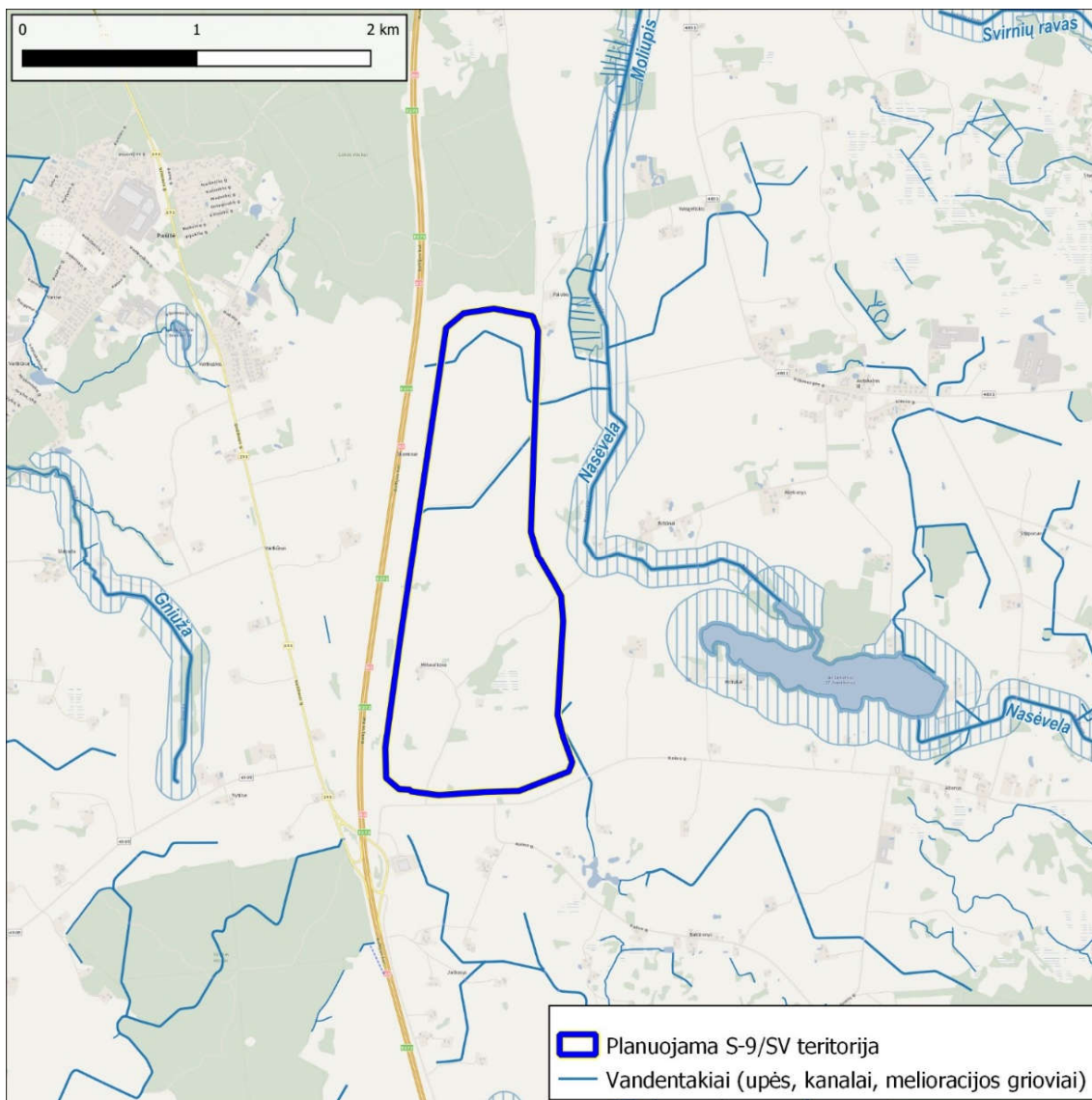
Planuojama S-9/SV teritorija patenka į Nemuno upių baseinų rajono Šventosios pabaseinį.

Planuojamoje teritorijoje nėra paviršinio vandens telkinių ir jų apsaugos zonų ar pakrančių apsaugos juostų (žr. 9 pav.). Šiaurinėje planuojamos teritorijos dalyje praeina du melioracijos kanalai.

Informacija apie artimiausius paviršinius vandens telkinius, jų apsaugos zonas ir pakrančių apsaugos juostas esančius aplinkinėse teritorijose pateikta 5 lentelėje.

5 lentelė. Duomenys apie paviršinio vandens telkinius planuojamos teritorijos aplinkoje

Eil. Nr.	Vandens telkinio pavadinimas	Vandens telkinio apsaugos zonos plotis, m	Vandens telkinio apsaugos zonos juosta, m	Atstumas nuo vandens telkinio AZ iki planuojamos teritorijos ribos, km
1	2	3	4	5
1.	Up. Nasėvela	100	3	0,17
2.	Antakalnio II tvenkinys	200	10	0,59
3.	up. Gniuža	100	3	1,20

9 pav. Paviršinio vandens telkiniai planuojamos teritorijos aplinkoje (ištrauka iš Upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro)

Apibendrinimas: Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapiu, Lietuvos geologijos tarnybos GEOLIS karstinio regiono žemėlapiu, Žemės gelmių registro požeminių vandenviečių žemėlapiu, planuojama teritorija nepatenka į jautrias aplinkos apsaugos požiūriu teritorijas – potvynių zonas, karstinį regioną, gėlo ir mineralinio vandens vandenvietes ir jų apsaugos zonas.

Planuojamoje teritorijoje nėra paviršinių vandens telkinių, kuriems yra nustatytos pakrančių apsaugos juostos ir zonos. Vėjo elektrinių įrengimas, statybos aikštelių įrengimas pakrančių apsaugos juostose ir zonose nenumatomas.

Plano sprendiniai gruntiniam ir gilesnių sluoksnių požeminiam vandeniui jokio poveikio nedarys. Požeminio vandens vandenvietės nuo planuojamos teritorijos yra nutolusios toli. Jų apsaugos režimas pažeidžiamas nebus. Pasekmės šiuo aspektu nenumatomos.

3.5. Poveikis kultūros paveldui

Planuojamoje S-9/SV teritorijoje registruotų kultūros paveldo vertybių nėra. Informacija apie artimiausias kultūros paveldo vertybes pateikta 6 lentelėje ir 10 paveiksle.

6 lentelė. Artimiausi kultūros paveldo objektai planuojamos teritorijos aplinkoje

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Unikalus objekto kodas	Atstumas iki planuojamos teritorijos (km)
1	Baltijos kelio vilkaviškėčių ženklų vieta	33251	0,120
2	Baltijos kelio Kazlų Rūdos žmonių ženklų vieta	43439	0,540
3	Baltijos kelio marijampoliškių ir kalvarijiškių ženklų vieta	43438	0,550
4	Vaitkuškio dvaro sodybos fragmentai	811	0,840
5	Vaitkuškio piliakalnis su gyvenviete	24160	1,900
6	Laukas vad. Alka, kitaip Alkais	3543	2,500
7	Baltijos kelio šakiečių ženklų vieta	33398	1,400
8	Pivonijos miško žydų žudynių vieta ir kapai	11306	1,700
9	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	11298	2,100
10	Pašilės šv. Barboros bažnyčia	2935	2,100
11	Pašilės kapinių tvora su vartais	31610	2,200
12	Baltijos kelio ignaliniškių ženklų vieta	33262	2,100

Atokiau esantis, bet vizualiniam poveikiui reikšmingas yra Ukmergės piliakalnis (kodas 3539). Mažiausias atstumas iki planuojamos vėjo elektrinių teritorijos – 5,600 km.

Ukmergės senojo miesto vietoje (kodas 2990) svarbios yra Ukmergės pilies parko apžvalgos aikštelės. Mažiausias atstumas iki planuojamos vėjo elektrinių teritorijos – 5,800 km.

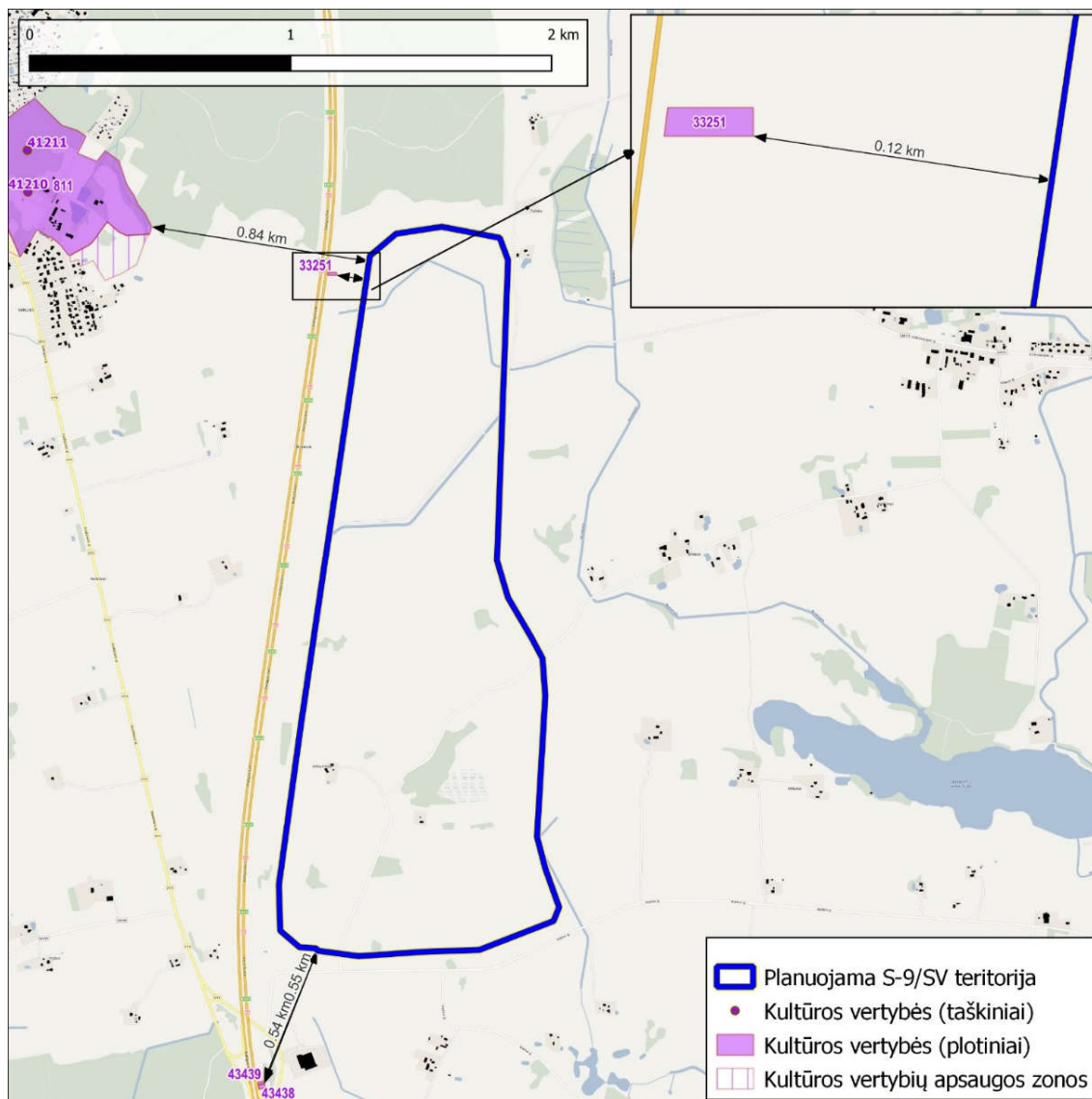
Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje yra 13 Baltijos kelio atminimo ženklų. Arti planuojamos teritorijos (greta magistralinio kelio A2) yra: Baltijos kelio vilkaviškėčių ženklų vieta; Baltijos kelio Kazlų Rūdos žmonių ženklų vieta; Baltijos kelio marijampoliškių ir kalvarijiškių ženklų vieta (žr. 6 lent. ir 10 pav.). Nors minimi vietų atminimo ženklai reikšmingi objektai, bet jie yra lokaliai, artimos apžvalgos. Ženklų apžvelgiamumas orientuotas statmenai keliui A2. Pagal atliktus tyrimus matoma, kad gretimybėse planuojamos vėjo elektrinės nesudarys neigiamo vizualinio poveikio. Minimų ženklų įprasmino Baltijos kelio siekis – nepriklausoma Lietuva kartu simboliškai siejasi ir su vėjo elektrinėmis (nepriklausoma, atsinaujinanti energetika).

Apibendrinimas: Remiantis kultūros vertybių registro duomenimis planuojamoje teritorijoje ir artimoje aplinkoje nėra registruotų nekilnojamosios kultūros vertybių.

Iki 3 km atstumu (dominavimo, dalinio dominavimo zona) nuo planuojamos vėjo elektrinių teritorijos nėra vizualinei apžvalgai reikšmingų kultūros paveldo objektų. Atokiau (už 5,400 km) esantis, bet vizualiniam poveikiui reikšmingas yra Ukmergės piliakalnis (kodas 3539). Ukmergės senojo miesto vietoje (kodas 2990) svarbios yra Ukmergės pilies parko apžvalgos aikštelės. Atlikus vizualinio poveikio reikšmingumo ir kontrasto laipsnio bei poveikio pobūdžio vertinimą iš šių objektų regyklų, nustatyta, kad dėl vidutinio numatomų vėjo elektrinių bendro aukščio, stebėjimo atstumo, arti stebėtojo esančių želdinių, poveikio vizualinis reikšmingumas bus nežymus. Iš minimų regyklų dominuojanti yra artimosios ir tolimesnės miesto bei Šventosios upės gretimybių apžvalga.

Arti planuojamos teritorijos esantys Baltijos kelio vietų atminimo ženklai yra lokaliai, artimos apžvalgos. Gretimybėse numatomos vėjo elektrinės nesudarys jiems neigiamo vizualinio poveikio.

Numatoma, kad Plano sprendiniai nesukels pasekmių kultūros paveldui.

10 pav. Informacija apie artimiausias kultūros vertybes (šaltinis: Kultūros vertybių registras)

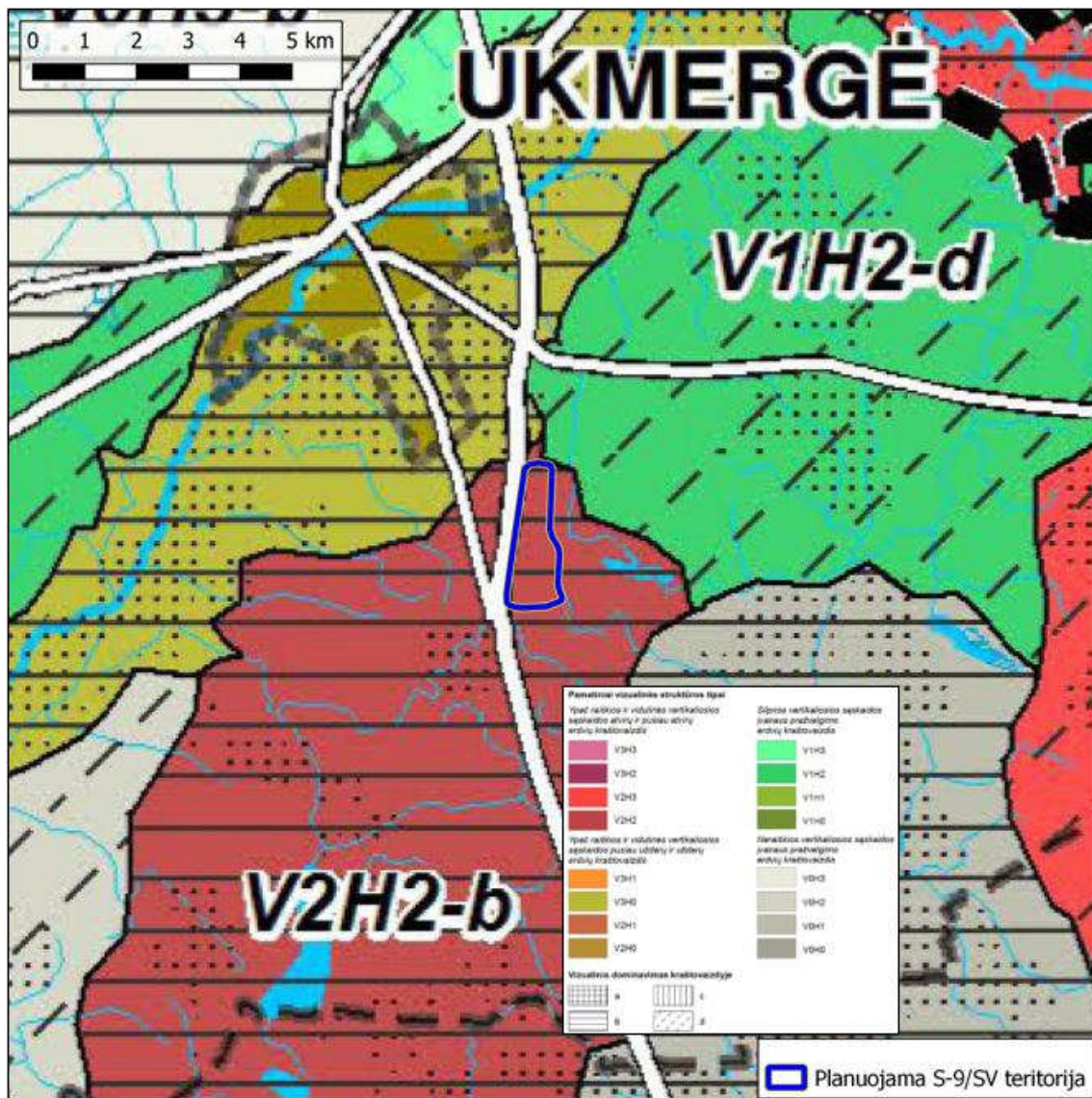
3.6. Poveikis kraštovaizdžiui

Vėjo elektrinių plėtros teritorija pagal bendrąjį Lietuvos kraštovaizdžio estetinio potencialo vaizdingumo žemėlapij priskiriama mažo kraštovaizdžio vaizdingumo teritorijoms.

Plėtros teritorija S-9/SV pagal bendrąjį gamtinio kraštovaizdžio pobūdį priskiriama agrarinių moreninių kalvynų kraštovaizdžiui.

Pagal Lietuvos Respublikos nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano vizualinio estetinio potencialo brėžinį (M 1:400000), planuojama teritorija patenka į V2H2-b indeksu pažymėtą plotą (žr. 11 pav.). V2H2-b indeksas rodo, kad vizualinę struktūrą formuojanti vertikaloji sąskaida yra vidutinė, vyrauja kalvotasis bei ryškių slėnių kraštovaizdis su trijų lygmenų videotopų kompleksais. Pagal horizontaliąją vizualinę sąskaidą vyrauja pusiau atvirų, didžiąją dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis. Kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškūs tik horizontalūs dominantai.

Pagal Ukmergės r. sav. bendrojo plano gamtinės aplinkos brėžinį planuojama teritorija nepatenka į gamtinio karkaso sudėtinės dalis. Iki 5 km atstumu nuo planuojamos teritorijos yra tik buveinių (BAST) apsaugai svarbios teritorijos.

KRAŠTOVAIZDŽIO VIZUALINĖS STRUKTŪROS VEIKSNIŲ DIFERENCIJAVIMAS

Kraštovaizdžio vertikalioji vizualinė sąskaida:

- V0 - neraiški vertikalioji sąskaida
(lyguminis kraštovaizdis su vieno lygmens videotopais)
- V1 - silpna vertikalioji sąskaida
(banguotasis bei lėkštašlaičių slėnių kraštovaizdis su dvių lygmenų videotopų kompleksais)
- V2 - vidutinė vertikalioji sąskaida
(kalvotasis bei ryškių slėnių kraštovaizdis su trijų lygmenų videotopų kompleksais)
- V3 - ypač raiški vertikalioji sąskaida
(stipriai kalvotasis bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotopų kompleksais)

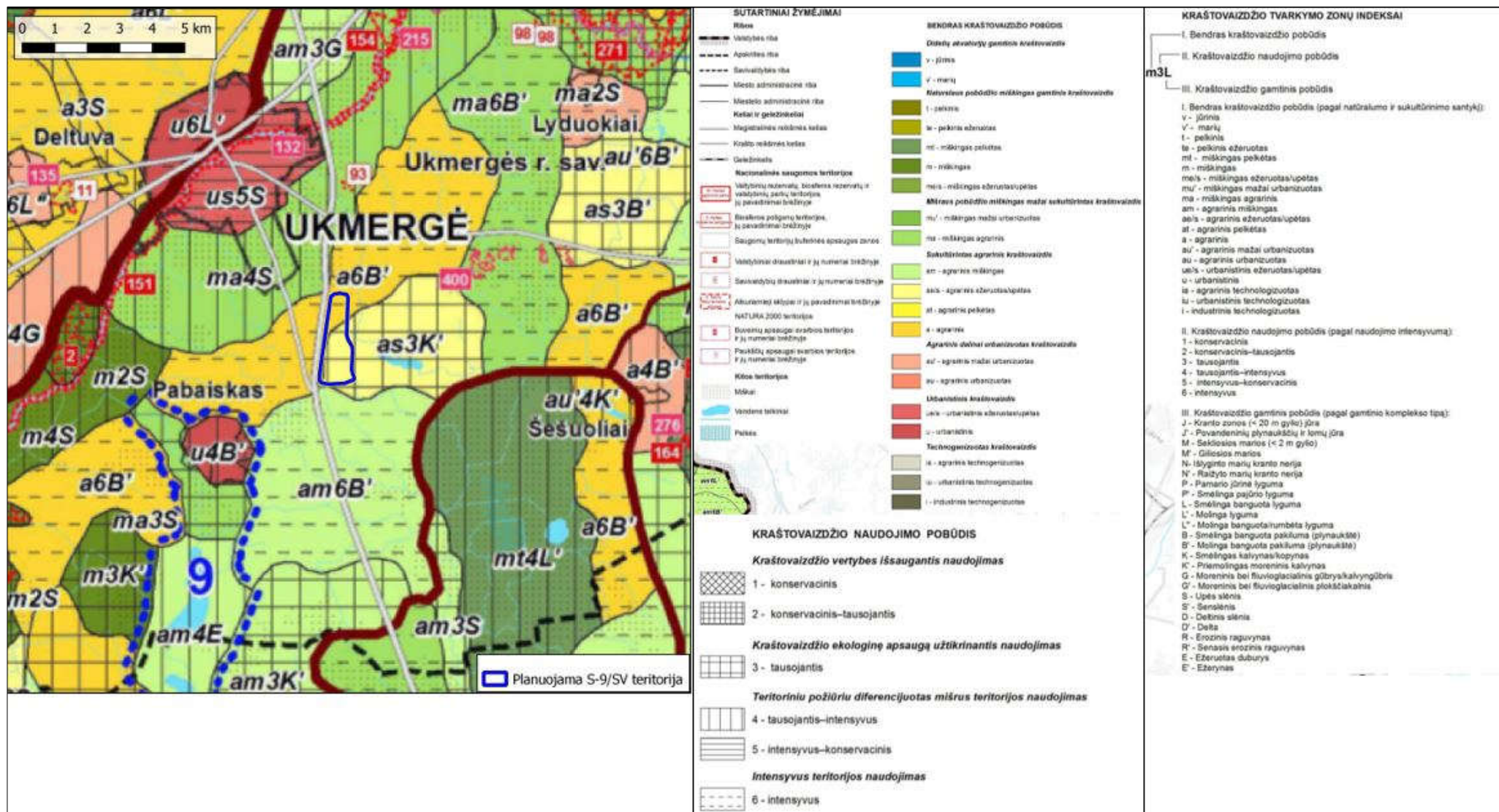
Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida:

- H0 - vyraujančių uždarytų nepražvelgiamų (miškingų ar užstatytų) erdvių kraštovaizdis
- H1 - vyraujančių pusiau uždarytų iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis
- H2 - vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis
- H3 - vyraujančių atvirų gerai apžvelgiamų erdvių kraštovaizdis

Kraštovaizdžio vizualinis dominantiškumas:

- a - kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškūs vertikalūs ir horizontalūs dominantų kompleksai
- b - kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškūs tik horizontalūs dominantai
- c - kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškūs tik vertikalūs dominantai
- d - kraštovaizdžio erdvinė struktūra be raiškių vertikalūs ir horizontalūs dominantų

11 pav. Planuojamos teritorijos vizualinė struktūra (pagrindas: LR Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas)

12 pav. Kraštovaizdžio rajonavimas (pagrindas: LR Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas. Sprendiniai: Kraštovaizdžio tvarkymo zonos)

Atsižvelgiant į Atsinaujančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano koregavimo tikslus ir uždavinius, siekiant nepabloginti kraštovaizdžio būklės bei vizualinės kokybės buvo papildomai atliktas ekspertinis poveikio kraštovaizdžiui vertinimas¹¹. Vertinime išnagrinėta vėjo elektrinių vizualinė įtaka kraštovaizdžiui įvertinant vėjo elektrinių vizualinės įtakos zonų intervalus, stebėjimo kampų dydį, vėjo elektrinių matomumo kraštovaizdyje veiksnius bei poveikio kraštovaizdžiui reikšmingumą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 18 dalimi, planuojamos ūkinės veiklos poveikis kraštovaizdžiui laikomas nereikšmingu, jeigu aukštesnės kaip 30 metrų vėjo elektrinės nestatomos vertingiausiuose kraštovaizdžio arealuose ar ne arčiau jų atstumu, kuris apskaičiuojamas prilyginant vieną metrą vėjo elektrinės aukščio (matuojant vėjo elektrinės stiebo aukštį) 10 metrų atstumui iki artimiausio kraštovaizdžio panoramų apžvalgos taško vertingiausiuose kraštovaizdžio arealuose. Vertingiausiai kraštovaizdžio arealais laikomos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane apibrėžtos ypač saugomo kraštovaizdžio teritorijos ir ypač raiškūs kraštovaizdžio kompleksai. Vertingiausių kraštovaizdžių panoramų apžvalgos taškų, kurie nustatomi vertingiausiuose kraštovaizdžio arealuose, sąrašą tvirtina aplinkos ministras.

Planuojamoje teritorijoje numatomų vėjo elektrinių bokšto aukštis siektų iki 85 m. Tokiu atveju reikalingas atstumas būtų 0,85 km. Nuo planuojamų elektrinių teritorijos mažiausias atstumas iki arčiausiai esančios kraštovaizdžio panoramos – Svirnų, Žiogų piliakalnio su gyveniete (apžvalgos vieta) yra 18,6 km. Esant tokiam stebėjimo atstumui, planuojamos vėjo elektrinės gali būti pastebimos esant geroms matomumo ir gero regėjimo sąlygomis. Poveikis tampa nereikšmingu.

Arčiausiai esantis ypač saugotinas estetinio potencialo arealas - Siesarties senslėnis – Balninkų ežeruos kalvynas nuo S-9/SV teritorijos nutolęs apie 10,3-32,1 km. Vėjo elektrinės gali būti pastebimos kaip foniniai elementai. Poveikis nereikšmingas.

Pagal Lietuvos Respublikos nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano vizualinio estetinio potencialo brėžinį (M 1:400000), numatomos vėjo elektrinės ir visa specialiuoju planu nustatyta S-9/SV teritorija patenka į V2H2-b (AIV) indeksu pažymėto ploto šiaurinį pakraštį (žr. 11 pav.). Pagal Lietuvos Respublikos nacionalinį kraštovaizdžio tvarkymo planą, ši teritorija priskiriama kiek mažiau raiškioms kraštovaizdžio struktūroms. Plano 71 punkte minima, kad raiškių kraštovaizdžio kompleksų kokybė negali būti bloginama.

Atlikus tyrimus vietoje ir vizualinio poveikio reikšmingumo ir kontrasto laipsnio bei poveikio pobūdžio vertinimą (žr. 2 priedą), nustatyta, kad S-9/SV teritorijoje numatomos VE iki 120 m bendro aukščio nepablogins vietos kraštovaizdžio kokybės.

Pagal Lietuvos Respublikos bendrojo plano 350.1 punktą numatyta neplanuoti saulės šviesos energijos elektrinių didesnių, kaip 500 kW įrengtosios galios bei vėjo elektrinių statybos, išskyrus iki 25 metrų aukščio (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško) vėjo elektrinę statomą sodyboje ar prie esamų ūkinių pastatų, ypač saugomo kraštovaizdžio teritorijose. Minimo kraštovaizdžio teritorijose vėjo elektrinės nebus statomos.

Pagal Lietuvos Respublikos bendrojo plano 350.3 punktą vertinant poveikį kraštovaizdžiui siekti išsaugoti vizualiai išraiškingiausias kraštovaizdžio struktūras (žr. LR BP 5 priedo „Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo planas“ 61 p. AI, AII, BI kraštovaizdžio tipai), šių teritorijų esamą

¹¹ Planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių statybos ir eksploatacijos poveikio kraštovaizdžiui vertinimo ataskaita. Planuojamos ūkinės veiklos vieta: Ukmergės r.sav., Pivonijos sen. Ataskaitos rengimo vadovas krašt. arch. dr. Jonas Abromas, 2024

kraštovaizdžio pobūdį, natūralius procesus, užtikrinti apsaugą nuo vizualinės taršos. Planuojama teritorija nepatenka į AI, AII, BI kraštovaizdžio tipus.

Pagal parengtą Atsinaujančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialųjį planą (T00089042), planuojamos vėjo elektrinės patenka į nurodytą S-9/SV teritoriją. Joje galima saulės ir vėjo elektrinių iki 30 m aukščio statyba (žr. 3 pav.).

Minimame specialiajame plane teigiama, kad analizuojamos teritorijos „patenka į ypač raiškios ir vidutinės vertikaliosios sąskaidos atvirų ir pusiau atvirų erdvių kraštovaizdžio zoną – V2H2-b. Vadovaujantis Nacionalinio kraštovaizdžio plano 64.1. papunkčiu, kuriuo nustatoma, kad planuojant tokias teritorijas turi būti užtikrintas kraštovaizdžio vizualinės struktūros išsaugojimas, o kraštovaizdžio plano 71 punktą nustato, kad labai didelio ir didelio estetinio potencialo, ypač ir vidutiniškai raiškių kraštovaizdžio kompleksų (AIII, AIV, BII, BIII ir BIV kraštovaizdžio vizualinės struktūros tipai) kokybė negali būti bloginama, nustatant šią vėjo elektrinių zoną, numatoma vėjo elektrinių aukštį riboti iki 30 m“.

Atlikus detalius tyrimus vietoje ir vizualinio poveikio reikšmingumo ir kontrasto laipsnio bei poveikio pobūdžio vertinimą (žr. 1 priedą *Planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių statybos ir eksploatacijos poveikio kraštovaizdžiui vertinimo ataskaita. Planuojamos ūkinės veiklos vieta: Ukmergės r. sav., Pivonijos sen. Ataskaitos rengimo vadovas krašt. arch. dr. Jonas Abromas, 2024, 9 lent.*), nustatyta, kad S-9/SV teritorijoje numatomos vidutinio (iki 120 m bendro aukščio) vėjo elektrinės nepablogins vietos kraštovaizdžio kokybės, t.y. S-9/SV teritorijoje numatytą vėjo elektrinių aukščio ribojimą galima koreguoti. Leisti minimoje teritorijoje planuoti vidutinio aukščio (iki 120 m bendro aukščio) vėjo elektrines.

Apibendrinimas: *Atlikus tyrimus vietoje ir vizualinio poveikio reikšmingumo ir kontrasto laipsnio bei poveikio pobūdžio vertinimą, nustatyta, kad planuojamoje teritorijoje numatomos vėjo elektrinės iki 120 m bendro aukščio nepablogins vietos kraštovaizdžio kokybės.*

Kadangi arčiausiai esanti kraštovaizdžio panoramos – Svirnų, Žiogų piliakalnio su gyvenvieta (apžvalgos vieta) yra pakankami toli planuojamos teritorijos, vėjo gali būti pastebimos esant geroms matomumo ir gero regėjimo sąlygomis. Plano sprendinių įgyvendinimo pasekmės tampa nereikšmingomis.

Planuojamos S-9/SV teritorijos centrinėje dalyje yra kalva. Nerekomenduojama planuoti vėjo elektrinių ant kalvos viršaus.

3.7. Poveikis ekonominei aplinkai, materialiajam turtui

Įgyvendinus koreguojamo specialiojo plano sprendinius, vėjo elektrinių eksploatacija prisidės prie šalies ekonominės raidos gaminant ekologišką elektros energiją. Tiesioginės teigiamos pasekmės numatomos dėl investicijų ir darbo vietų sukūrimo, kompensacijos žmonėms. Taip pat numatomos netiesioginės teigiamos pasekmės pasaulinės klimato kaitos sušvelninimui ir klimato veiksniams dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų mažinimo lyginant su iškastinio kuro naudojimu elektros gamybai.

Plano sprendinių įgyvendinimas nesukels reikšmingų pasekmių materialiniams antropogeniniams ištekliams. Siekiant, kad pasekmės būtų kuo mažesnės, specialiajame plane numatoma vėjo elektrines išdėstyti toliau nuo gyvenamosios aplinkos, vizualiniu požiūriu parinkti joms neutralesnes teritorijas.

3.8. Priemonės, numatytos neigiamų pasekmių aplinkai prevencijai vykdyti, pasekmėms sumažinti ar kompensuoti

7 lentelė. Numatomos išvengimo, sumažinimo ir kompensavimo priemonės

Komponentas	Poveikio mažinimo priemonės
Aplinkos oras	Statybų metu turi būti naudojami tik techniškai tvarkinga įranga ir mechanizmai. Statybos darbų metu, prieš transporto priemonėms išvažiuojant iš statybos darbų zonos į kelius su dangą, nuvalomos prie ratų prilipusios žemės ir purvas. Išvežant dulkančias atliekas, jei tokių atsirastų, jos privalo būti uždengtos.
Dirvožemis	Statybos metu turi būti naudojami techniškai tvarkingi mechanizmai, taip minimizuojant galimą cheminį poveikį dirvožemiui. Statybos aikštelėje prieš atliekant žemės darbus, viršutinis derlingas dirvožemio sluoksnis turi būti nustumtas ir atskirai saugomas, o baigus darbus paskleistas saulės parko teritorijoje ir atsėjamas žole erozijos stabdymui.
Biologinė įvairovė	Bus vykdomas paukščių ir šikšnosparnių monitoringas ir esant poreikiui pagal identifikuotą poveikį numatomos poveikio mažinimo priemonės, tokios kaip vėjo elektrinės (toliau – VE) stabdymas intensyvios paukščių ar šikšnosparnių migracijos valandomis, atbaidymas specialiomis priemonėmis, teritorijos priežiūros darbai, dirbtinių lizdaviečių įrengimas toliau nuo VE ar kt.
Vanduo	Esant poreikiui įrengtos melioracijos sistemos turi būti pertvarkomos išlaikant jų funkcionalumą - tam turi būti rengiamas atskiras melioracijos sistemų atstatymo ir pertvarkymo projektas. Statybų metu neturi būti pažeisti paviršinių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir apsaugos zonų reikalavimai, kurie nurodyti LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 99 ir 100 straipsniuose.
Visuomenės sveikata	Statybų metu turi būti naudojama tik techniškai tvarkinga įranga, kuri atitinka STR 2.01.08:2003 „Lauko sąlygomis naudojamos įrangos į aplinką skleidžiamo triukšmo valdymas“ reikalavimus. Taip pat statybos darbai neturi būti vykdomi 19 - 7 val. laikotarpiu bei ne darbo dienomis. Darbuotojai, dirbantys statybos aikštelėje, esant reikalui, turi naudotis asmeninėmis apsaugos nuo triukšmo priemonėmis. Gyventojai, triukšmo valdymo įstatymo ir Ukmergės r. sav. triukšmo šaltinių valdytojų, kurie nėra ūkio subjektai, planinių tikrinimo taisyklių numatyta tvarka, turi būti informuojami apie statybos darbų pradžią ir numatomus darbų vykdymo terminus. VE išdėstymas konkrečiose vietose rengiant techninį projektą turi būti numatytas toks, kad keliamo triukšmo lygiai neviršytų HN 33:2011 reglamentuojamų ribinių triukšmo lygių gyvenamoje aplinkoje.
Kultūros vertybės	Jei atliekant statybos ar kitokius darbus būtų aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, remiantis LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (LRS 1994-12-22 Nr. I-733) 9 str. 3 punktu, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniiui, o šis informuoja Departamentą.
Kraštovaizdis	Specialiuoju planu numatytos S-9 teritorijos centrinėje dalyje yra kalva, ant kurios viršaus nerekomenduojama planuoti VE .
Socialinė-ekonominė aplinka	Po statybos darbų esami vietinės reikšmės keliai (be asfalto dangos) turi būti sutvarkyti, užlyginant duobes.
Atliekos	Atliekos rūšiuojamos, tinkamai sandėliuojamos ir perduodamos atitinkamiems (turintiems teisę tvarkyti) atliekų tvarkytojams. Baigus statybos darbus statybos vieta turi būti sutvarkyta taip, kad joje neliktų darbų metu susidariusių atliekų. Išvežant dulkančias atliekas, jei tokių atsirastų, jos privalo būti uždengtos.

3.9. Reikalavimai planuojamai S-9/SV teritorijai

1. Teritorijoms už S-9/SV zonos ribų galioja *Atsinaujinančių energijos išteklių inžinerinės infrastruktūros vystymo Ukmergės rajono savivaldybės teritorijoje specialiojo plano* sprendiniai;

2. Koreguojamo specialiojo plano S-9/SV teritorijoje planuojant ir vykdant veiklą privaloma vadovautis teisės aktais:

2.1. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, priimtu Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. birželio 6 d. (Nr. XIII-2166), kurio pagrindu Planuojamoje teritorijoje ir šalia jos esančių elektros tinklų, kelių, paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose esančioms teritorijoms yra taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos bei apibrėžiama galima ir draudžiama veikla šiose teritorijose;

2.2. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, priimtu Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 27 d. (Nr. XIII-529). Funkcinėse zonose reglamentais nurodytoms galimoms ūkinėms veikloms, įrašytoms į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ar 2 priedus, būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimo procedūras;

2.3. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio nuostatomis;

2.4. Valstybinės ir vietinės reikšmės kelių apsaugos zonų dydžius ir specialiąsias žemės naudojimo sąlygas valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose nustato Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas, priimtas Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. birželio 6 d. (Nr. XIII-2166). Vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis, valstybinės reikšmės magistralinio kelio Nr. A2 apsaugos zona - po 70 m nuo kelio briaunų arba nuo kelio dangos išorinių kraštų (kai nėra kelkraščių). Kelių apsaugos zonose draudžiama ir leidžiama veikla yra apibrėžta III skyriaus "Inžinerinė infrastruktūra" II skirsnyje "Kelių apsaugos zonos ir jose taikomis specialiosios žemės naudojimo sąlygos" 19 str. "Specialiosios žemės naudojimo sąlygos kelių apsaugos zonose";

2.5. Atsinaujinančių išteklių energetikos inžinerinę infrastruktūrą planuoti ne mažesniu atstumu nuo valstybinės reikšmės kelių pylimų padų ar kelių griovių išorinių kraštų (jeigu šių elementų nėra – nuo kelių juostų ribų) nei bendras jų konstrukcijos aukštis (vėjo jėgainėms įvertinant stiebo aukštį ir mentės ilgį), bet ne arčiau kaip 30 metrų nuo magistralinių ir krašto kelių briaunų ir ne arčiau kaip 20 metrų nuo rajoninių kelių briaunų;

2.6. Galimybė privažiuoti prie planuojamų objektų turi būti sprendžiama tik per vietinės reikšmės kelius (gatves); planuojamų vietinės reikšmės kelių (gatvių) sujungimo su valstybinės reikšmės kelių tinklu sprendiniai turi būti parinkti vadovaujantis kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 "Automobilių keliai", patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. 1-11/3-3, XI skyriaus II skirsnio reikalavimais, o valstybinės reikšmės kelių ruožuose, pažymėtuose nurodomaisiais kelio ženklais Nr. 550 „Gyvenvietės pradžia“ ir Nr. 551 „Gyvenvietės pabaiga“ – pagal statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. D1-533, VIII skyriaus reikalavimus;

2.7. Neplanuoti vėjo ir saulės šviesos energijos elektrinių magistralinio dujotiekio apsaugos zonoje. Vadovaujantis Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 1-12 (Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1-169 redakcija), mažiausias atstumas nuo magistralinio dujotiekio vamzdžio iki vėjo jėgainės turi būti 1,5 konstrukcijos aukščio, tačiau ne mažiau kaip 25 m, iki saulės šviesos energijos elektrinės – 25 m;

2.8. Planuojant vėjo ar saulės elektrines teritorijoje, kuri patenka į magistralinių dujotiekių vietovės klasės teritoriją, nustatytą Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 33 straipsnyje, projektui ar vykdomai atitinkamai veiklai turi būti gautas magistralinių dujotiekių savininko (valdytojo) pritarimas;

2.9. Planuojamoje teritorijoje išlaikyti vertikalius ir horizontalius atstumus nuo veikiančių elektros skirstomųjų tinklų (Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-03-29 įsakymas Nr. 1-93 Dėl elektros tinklų apsaugos taisyklių patvirtinimo);

2.10. Esant būtinybei, planuojamoje teritorijoje numatyti trukdančių numatomi statybai veikiančių elektros skirstomųjų tinklų iškėlimą (Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012-07-04 įsakymas Nr. 1-127 Dėl Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas 2002-05-16 Nr. IX-884);

2.11. Įvertinti, kad šalia planuojamos teritorijose yra nutiesti elektroninių ryšių tinklai (ryšių kabelių kanalai su kabeliais, kabeliai grunte, šuliniai ir kt). Vadovautis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu bei Lietuvos Respublikos Ryšių reguliavimo tarnybos patvirtintomis taisyklėmis „Elektroninių ryšių infrastruktūros įrengimo, žymėjimo, priežiūros ir naudojimo taisyklės“;

2.12. Vystant atsinaujinančių išteklių energijos gamybą reikalinga laikytis Gaisrinės saugos normų teritorijų planavimo dokumentams rengti, patvirtintų Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312-66;

2.13. Vėjo elektrinių statybą būtina derinti su Lietuvos kariuomenės vadu (žr. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimo Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatas) bei su VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra.

4. TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTO RENGIMUI TAIKOMI TEISĖS AKTAI

1. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 2013, Nr. 76-3824);
2. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas (Žin., 2011, Nr. 160-7576);
3. Lietuvos Respublikos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862);
4. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-868);
5. Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 35-1161);
6. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5-75);
7. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
8. Lietuvos Respublikos atsinaujančių išteklių energetikos įstatymas (Žin. 2011, Nr. 62-2936);
9. Lietuvos Respublikos kelių įstatymas (Nauja redakcija nuo 2002-10-23: Nr. IX-1113, 2002-10-03, Žin. 2002, Nr. 101-4492);
10. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 2004, Nr. 153-5571);
11. Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas (TAR, 2020-05-22, Nr. 10869);
12. Inžinerinės infrastruktūros vystymo (elektros, dujų ir naftos tiekimo tinklų) planų rengimo taisyklės (Nauja redakcija nuo 2014-07-15: Nr. 1-187/D1-599, 2014-07-11);
13. Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklės (patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 1-12 (Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1-169 redakcija));
14. Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatai (Nauja redakcija nuo 2014-01-01: Nr. 1267, 2013-12-18, Žin. 2013, Nr. 140-7096 (2013-12-30));
15. Pritarimo projektui ar numatomi veikalai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašas (patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-353);
16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimas Nr. 276 „Dėl Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“.
17. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymas Nr. D1-210 „Dėl vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašo, skirto pateikti Europos komisijai, patvirtinimo“.
18. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 8 d. nutarimas Nr. 399 „V „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų arba jų dalių, kuriose yra paukščių apsaugai svarbių teritorijų, sąrašo patvirtinimo ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų nustatymo“
19. Lietuvos erdvinės informacijos portalas. Prieiga per internetą: <https://www.geoportal.lt>
20. Lietuvos regionų portretas: <http://regionai.stat.gov.lt/>
21. Lietuvos Respublikos kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kultūros vertybių registro internetinė svetainė: <http://kvr.kpd.lt/heritage/>
22. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Prieiga interneto svetainėje : <http://stk.vstt.lt/stk/>.

5. PRIEDAI

1 priedas. Planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių statybos ir eksploatacijos poveikio kraštovaizdžiui vertinimo ataskaita. Planuojamos ūkinės veiklos vieta: Ukmergės r. sav., Pivonijos sen. Ataskaitos rengimo vadovas krašt. arch. dr. Jonas Abromas, 2024.

6. GRAFINĖ DALIS

1. Sprendiniai. Pagrindinis brėžinys M1:5 000 – 1 lapas;
2. Sprendiniai. Esamos inžinerinės infrastruktūros brėžinys M1:2500 - 1 lapas.